

MAGYAR LAP

+ 3 le.

Tazá postalá pláttá :
aprobárii Dir. Gen. P

Angs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 194 (1636) szám * Kedd, 1937 szeptember 28

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

„A rendezett kisebbségi politika fontos államalkotó tényező”

A Duna völgye kisebbségi politikájának kedvezőbb alakulásáról beszélt Hodzsa csehszlovák miniszterelnök Pozsonyban

A kisantant nemzeti bankjainak kormányzói értekezletet tartanak

Pozsonyból jelentik: Vasárnap nyitották meg, több mint ezer jogász részvételével, a jogászegyesület nagygyűlését. A nagygyűlésen Hodzsa miniszterelnök is megjelent és beszédet mondott. Ennek során kitért a kisebbségi kérdésre is és többek között a következőket mondotta:

— Az építő kisebbségi politika épügy, mint a jogegységesítési munka, nem cseh különlegesség. Ezek olyan feladatok, melyekkel majdnem valamennyi állam, különösen pedig a Kisantant államainak keretében találkozunk. A kisebbségi politikának a Duna völgyében meg van a maga hatása. Egész Európa közvéleménye tanúja volt annak, hogyan fejtették ki hatásukat a dunai államokban egyes nem egészen atgondolt jelszavak. Így meg fogják érteni azokat a politikai és lélektani nehézségeket is, amelyek a kisebbségi politika egészséges fejlődésének útjában állnak. Most majdnem mindenütt örömmel állapíthatjuk meg a Duna völgyében a kisebbségi politikára irányuló nézetek kedvező alakulását. Különösen áll ez a Kisantant államaira, ott is, ahol eddig főként és néhány tárgyilagosságból a kisebbségi politika nem ért el fölmutatatható eredményt. Ez a körülmény nem az általános politikai helyzet javulásának tudható be, hanem annak a ténynek köszönhető, hogy a dunai államok belsőleg már eléggé megerősödtek, kifejlődtek és ma már nemcsak formai kötelezettségeket vállalhatnak, hanem a lojális megértés és együttműködés irányában tett intézkedésekkel is szabályozhatják a kisebbségi kérdést. Örömmel állapítom meg, hogy Magyarországon már júliusban a belügyminiszter nyilatkozatot tett, melynek egy mondatát szó szerint idézek: „Kisebbségi politikánk alapelve, hogy Magyarország német, vagy más

anyanyelvű állampolgárait legalább olyan kedvező bánásmódban akarjuk részesíteni, amint kívánjuk, hogy a más államban élő magyar kisebbségek hasonló bánásmódban részesüljenek.” Felszólalásomban — fejezte be beszédét Hodzsa, — nem mehettem el szó nélkül a kisebbségi kérdés mellett, mert a rendezett kisebbségi politika fontos államalkotó tényező s nemcsak a politikai, hanem az erkölcsi erő bizonyítéka és egyben értéke annak az államnak,

Bratianu Dinu beszédet mondott a kormány célkitűzéseinek megvalósításáról

Megállapította, hogy sikerült a román elemet a csatlótt országokban nemzeti jogaikhoz juttatni

Bucuresti. Saját tud. Brailában tegnap nagy ünnepségek keretében felavatták a Társadalombiztosító Intézet ottani új épületét és az állami kórházat. Az ünnepségen jelen volt a kormány több tagja s Dinu Bratianu pártelnök.

Bratianu nyilatkozott a sajtónak a kormány terveinek megvalósításáról s többek között a következőket mondotta:

— Megteremtettük a nemzeti egységet, nemcsak területileg, hanem a lelkekben is. A román elem jogaiba helyezése körül is nagy munkát végeztünk. A csatlótt országrészekben,

amely ezt becsületesen végrehajtja.

Bucuresti. Saját tud. A kisantant-államok bankkormányzóinak negyedik értekezletére vasárnap délelőtt Bucuresztbe érkezett Milan Radosavljevic, a Jugoszláv Nemzeti Bank kormányzója, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Értekezletünk célja a monetaris láthatár tisztázása. Megvizsgáljuk azokat a pénzügyi eseményeket, amelyek az utóbbi időben Európában és másutt történtek. Le fogjuk szögezni a mi álláspontunkat és megállapítjuk azokat a módokat, amelyek megfelelőek arra, hogy az adott helyzethez alkalmazkodjunk. Már az előző értekezleteink is szép eredményeket mutattak fel: most igyekezni fogunk olyan fizetési rendszert létesíteni, amely országaink között még jobban elősegítheti a csereforgalmat.

— Természetesen nagy nehézségek állnak utunkban. Külön-külön tanulmányoztuk, hogy a közöttünk fennálló egyezmények hogyan váltak be s ezen tanulmányok megállapításai alapján fogunk új megoldásokat keresni. Minden bizalmunk megvan az országaink közötti kapcsolatok további fejlődése iránt.

Japán előrenyomulás a Sárga-folyó felé

Ujabb légitámadások Nanking ellen

Sanghaiból jelentik: A japán csapatok Hopen fővárosának elfoglalása után folytatják az előnyomulást a Sárga folyó felé. Katonai körökben hangoztatják, hogy ezek a hadműveletek igen nagyfontosságúak. Paoting különben csaknem ellenállás nélkül került a japánok kezébe, mert a kínaiak a szucsui vereség után célszerűbbnek találták a várost kiűriteni és a hegyekbe vonulni. A japán csapatok számolnak azzal, hogy a kínaiak Paotingtól délre mintegy nyolcvan kilométernyire újabb ellenállást fognak tanusítani. A felderítő japán repülőgépek már is megállapították, hogy a kínaiak itt nagyobb állásokat építettek. A Huang-pu torkolatánál szombaton lefolyt átközlet, melyben a japán torpedórombolók

és a kínai hadihajók álltak szemben egymással, a mikádó unokatestvőre, Fusimi is megsebesült, aki egy torpedóraj parancsnoka. Fusimi nem engedte, hogy átszállítsák a kórházhajóra, hanem sebesülése után is hajóján maradt.

Vasárnap hajnalban a japán repülőek háromszor is bombázták Kanton. A bombázás megsemmisítette a Kanton-Hankau közti vasutvonalat azon a részen, ahol a vasutvonal elhagyja a várost. Ujabb bombatámadást intéztek a japán repülőek Nanking ellen is. A bombázás következtében rombadőlt a nankingi nagy rádióállomás, amely eddig a Kuomintang üzeneteit közvetítette a vidéki csoportokhoz

ahol a románság el volt nyomva, legalább is egyenlő helyzetet teremtettünk számára, a többi népelemekével, részint a birtokreformmal, részint kulturális központok létesítésével; részint pedig az általános választójog bevezetésével, valamint a gazdasági intézmények serkentésével is.

— Ha ezekben az országrészekben az ipari és kereskedelmi vállalatokat kisebbségi népelemek létesíteték s ha ezeknél egyes esetekben a román elem nem érvényesülhetett, nem kell elsielniük a helyzet orvoslását és megmérgeznünk a közgazdasági életet, mert könnyen alkalmazhatunk olyan gyógyszereket, amelyek romboló hatásúak lehetnek.

Nem szabad ifjúságunkba belenevelni azt a felfogást, hogy minden őt illeti s hogy minden előkészület és munka nélkül bárki bármilyen állást elfogalhat, csak azért, mert ő román. Ehelyett munkára kell serkenteni az ifjúságot és bizalmat kell önteni belé az iránt, hogy iparkodással célt érhet el.

A mi pártunk, amely a „prin noi insine” elv érvényrejuttatását vívta ki, abban a tekintetben nem fogad el leckét senkitől sem. A társadalmi békeség pártja vagyunk, amely hivatva van arra, hogy összhangba hozza minden osztály és minden állampolgár érdekeit.

— Nem üzenünk sem felekezeti, sem nemzeti háborút senkinek sem. Meg fogjuk óvni a haladás és a munka minden elemét az országban. Nem fogjuk gyöngíteni, hanem ellenkezőleg, meg fogjuk erősíteni mindazt, ami Románia gazdasági fegyverzetét jelenti, különösen gondját viselve a román elemnek.

Hatezerkétszáz zarándok útja a radnai kegytemplomhoz

Oradea. Saját tud. Vasárnap nagyszabású zarándoklatot vezetett Radnára a satu-mare-oradeai egyházmegye vezetősége. A zarándokút terve hatalmas tömeget mozgató meg. Már szombaton délelőtt áthaladt Oradeán három zarándokkocsit szállító különvonat, amelyek a Satu-Mare-Oradea közötti városok és községek utasait vitték Radnára. Az utolsó különvonat, amely az oradeai zarándokkocsit vitte a kegyhelyre — szombaton éjszaka indult az oradeai állomásról. A pontos időre előállott. 29 kocsi álló szerelvényre gyorsan felszálltak a zarándokok és megindult a vonat, amelynek utasaival 6200-ra rugott a radnai zarándokok száma. Nincs a két megyének olyan faluja, amelyiket ne képviselte volna valaki, sőt nagyon sok helyen csak a házőrzők maradtak a faluban.

Maga Fiedler István megyéspüspök szombaton. hívei társaságában, az egyszerű harmadosztályú kocsiiban utazott a kegyhelyre.

Az oradeai különvonat fogadtatására az előző napon érkezett zarándokok szinte teljes számban kivonultak a radnai állomásra és az ő kíséretükben, sorfalaik között, fegyelmezett sorokban indultak az újonnan érkezett zarándokok a kegytemplom felé. A színes templomi zászlók között büszkén lobogtatta a szél az oradeai Kolping-fiúk fekete-sárga lobogóját és a Kolping-fiúk vállain magasra emelve áldólag emelte kezét a zarándokok felé a csodatevő szűz gyönyörű szobra. Harangzúgás és könnyekig ható éneklés közben érkezett meg a menet a kegytemplomhoz, amelynek lépcsőin Fiedler István megyéspüspök fogadta szerett zarándokait, akikért éppen akkor kezdődött meg a templom főoltáránál a szentmise.

A szombaton érkezett zarándokok meghatódva beszéltek el a szombat esti gyertyás körmenet lefolyását. Körülbelül 4000 ember vett részt a szentséges körmenetben, amelyet Fiedler István megyéspüspök vezetett a lourdesi barlanghoz.

Vasárnap délelőtt minden különvonat utasaiért szentmisét mondtak a kegytemplomban. Az ünnepi főpásztori nagymise délelőtt 10 óra körül vette kezdetét. Fiedler István megyéspüspök szentmise előtt szentbeszédet mondott a hívekhez, amelyben megköszönte, hogy ilyen

hatalmas tömegben keresték fel a Boldogságos Szűz kegyhelyét és kifejtette, hogy a mi egyetlen jóanyánk Szűz Mária, mindig segít azokon, akik Őhöz bizalommal járulnak. Ugyanebben az időben a lourdesi barlang előtt is szentbeszédet mondtak a templomból kiszorult híveknek.

Délután 4 órakor Fiedler István megyéspüspök vezetésével a keresztutat járták végig az oradeai zarándokok a gyönyörű radnai kálvárián. Az oradeai hívek a keresztút elvégzése után hazaindultak, míg az este indult zarándokok plébánosai és más lelkiatyák vezetésével végeztek keresztúti ájtatosságot a kálvárián.

Az oradeai zarándokkocsit szállító külön-

vonat vasárnap este érkezett vissza Oradeára. Ezzel a vonattal jött Fiedler István megyéspüspök is, aki a zarándokokat gyertyás körmenetben a székesegyházba vezette, hálaadó istentiszteletre. A több ezer gyertya áhítatos fényvilágította meg a Kolping-fiúk vállán föl-emelkedő csodatevő Szűzanya-szobrot. A Tedeum után Fiedler István megyéspüspök rövid beszédben megköszönte a hívek buzgóságát és a zarándokúton tanúsított fegyelmét.

A többi különvonat a késő esti órákban haladt át Oradeán hazafelé. Fiedler István megyéspüspök az állomáson fogadta a zarándokokat és jószágon fogadta őket.

Az emelkedett szellemű és áhítatos zarándoklat sikeréért legtöbbet fáradozott a főpásztoron kívül Zitzman Ferenc püspöki irodavezető, Oswald Pál, Fedorek és Joó Lajos lelkesek és általában a plébánosok és papság, akik mindent elkövettek, hogy a zarándoklat lelki hatásában és méreteiben is sokáig emlékeztető maradjon.

7500 főnyi hadsereget szerveztek a madridi fasiszta összeesküvők

Közvetítő tárgyalások indultak a valenciai kormány és a spanyol nemzetiek között?

Párizsból jelentik: A francia lapok feltűnést keltő formában közlik, hogy *Portela*, volt spanyol miniszterelnök és *Miguel Mauras*, akik a polgárháború kitérője óta Franciaországban élnek, most váratlanul visszatértek Spanyolországba. Utazásukkal kapcsolatban a francia lapok arról értesülnek, hogy

Maurasék közvetíteni szándékoznak a valenciai és salamancai kormány között.

A Madridban leleplezett jobboldali összeesküvéssel kapcsolatban letartóztatták a köz-

társaságu milícia tizenhat tisztjét és száz polgári személyt, akiknek egyike azt vallotta, hogy

Madridban már 7500 főnyi hadsereget szerveztek.

Salamancából jelentik: A spanyol nemzetiek főhadiszállásáról jelentik, hogy

az északi arcvonal tengerparti szakaszán szombaton és vasárnap tíz vörös hadállást foglaltak el.

A déli hadszíntéren birtokukba vettek négy magaslátót.

A föld

Irt: Pados Pál

Gubica, a postás, megállt a kerítésnél és hangosan bekiáltott az udvarra:

— Rozi néném, levelük van...
Az asszony éppen a kamrából jött ki, kezében lizettel teli szakajtót hozott, kenyérsütéshez készülődött. Most, hogy a postás szavát hallotta, letette a szakajtót és szinte lélegzet nélkül futott a kisajtóhoz.

— Jaj — mondta boldog reménykedéssel — talán csak nem a Pista irt...
— En azt gondolnám — nézett rá a postás szelíd mosollyal — mert hogy nagyon formázza a a levél a Pista irtását...

— Az, ő irt! — az asszony boldogan nézte a levelet és nagy megkönnyebbüléssel sóhajtott: — Ó, Istenem, hát mégis...

— No, — Gubica rátámaszkodott a kerítésre — látja Rozi néném, nem olyan rossz gyerek az a Pista...

— Nem, nem — bólintott gyorsan az asszony — csak hát, tudod, az apja nem enged, hogy hazajöjjen...

— Az — intett a postás. — Gergő bátyám kemény ember...

Várt még egy keveset, szeretne volna, ha előtte olvassa el az asszony a levelet, legalább lett volna több újságotni való a faluban, ámbr ez is elég, hiszen csoda ez, valóságos csoda...

Irt a Pista... Pedig mióta a városba került, annak meg már három éve is lesz az ősön, azóta nem volt itthon sem, nem irt, nem is üzent senkivel sem... Igaza is van a fiúnak, ez volt a faluban mindenkinek a gondolata, az öreg Berkó volt az oka a haragnak, hiszen ha városba akar menni a legény, hadd ment volna békében, itthon csak paraszt, ott meg úr lett, kalauz, tavaly találkozott is vele a Hovodzák Bálint, amikor István-napkor Pesten járt, de hát Pista nem üzent haza semmit, csak azt mondta, jól megy a sora...

Gubica köszönt, aztán ment tovább.
Az asszony pedig gyors, sietős léptekkel sze-

ladt vissza a konyhába és felbontotta a levelet.

Ez állt benne:

— Ide szülem! Tudatom, hogy egészséges vagyok, meg hogy jól megy a sorom. De nagyon kívánczok haza, szeretném már látni szülemet, de hát mindig attól tartok, hogy az apám nem lát szívesen... Most mégis, hogy van egy kis szabadságom, úgy gondoltam, hazalátogatok. Mondja meg apámnak, hogy nem akarok semmit, csak éppen szülemet szeretném látni...

Tovább már nem is tudta olvasni az öreg-asszony, mert reszketni kezdtek előtte a betűk, minden összefolyt előtte valami nagy boldog szédületbe:

— Hazajön, hazajön...

II.

Vacsora után megszólalt az asszony:

— Irt a Pista...

Berkó felnézett meglepett csodálkozással:

— No...

— Irt — ismételte az asszony, — hazajön látogatóba...

— Ide aztán ne gyűjjön — az ember hangja élesen csattant.

Az asszony megremegett. Hát amitől félt, itt van. Ez a harag, Istenem, már mióta, három esztendője. És azóta nincs feledés, nincs bocsánat...

Az öreg Berkó sötét arccal nézett maga elé és csak úgy lökte ki magából a szavakat.

— Elment, ő akarta, én tartottam, de nem maradt. Mondtam, mi keresnivalója van a városban, nem olyan szegény ő, hogy ott kelljen neki élni, itt van a föld, husz hold, én már öreg vagyok, odaadtam volna neki, ha az volt a baja, gazdálkodhatott volna magának... De itthagytott... Itt... Engem az apját...

Csend lett.

Az asszony nem mert szólni, csak hallgatott nagy, nagy szomorúsággal.

— Mondd, Rozi — az ember hangja megszédült — hát rosez voltam én hozzá, nem volt elég jó dolga, megadtam neki mindent, élhetett úgy mint a többi legény, de hát neki nem kellett, itthagytott — újra szigorú arccal nézett az asszonyra és öklével az asztalra csapott — itthagytott engem is, meg a földet... A földet... A gyalázatos...

Csend lett megint, hosszú mély csend.

Az asszony halkán megszólalt:

— De most már mindegy, ha elment, hát elment. Mi már nem úgy van, mint régen. Ezeknek a fiataloknak inkább kell a város. Ott van a Sárvari gyerek is, az a vasúthoz ment, a Majoros Béni meg üzletet nyitott, bent Szolnokban...

— Jó — az öreg Berkó intett — az mind a kettő nincstelen volt, nem volt földjük, de a Pistanak itt volt minden készen, de neki nem kellett. Jól van, elment, de ide ne is jöjjön vissza többet, soha.

— Nem kendhez jön — védte a fiut az anyja — engem akar látni...

— Nem bánom — mondta csendesen az ember, — de én nem is akarok vele még találkozni sem. Aztán mit ír, mikor jön?...

— Holnap este...

Berkó felállt:

— Hát jöjjön... Én ugyanis kaszálni akartam holnapután, hát majd kint alszom a szőlőben, maradok egész nap, aztán ha elment — már vissza, izenaj értem...

Az asszony sóhajtott:

— Jó...

III.

— Pista...

— Idésanyám...

Igy tartották egymást átólva sokáig. A fiu szólalt meg először:

— Hát apám?...

— Nincs itthon...

— Nincs?...

— Nem békül...

— Jó, — mondta a fiu — nem baj... Reggel elmegyek vissza...

Csend lett.

Szomorúan, szótlanul ették meg a vacsorát, az asszony nem mert beszélni, nem mert kérdezni, a fiu pedig hallgatott, szíve tele volt sótt, mély szomorúsággal.

Mar bánta, hogy hazajött. Nem hitte volna, hogy ilyen kemény legyen az apja. Hogy emenne hazulról... De nem baj, ő már elszakad innen, nem is jön többet ide, sohasem. Majd beszél még reggel az anyjával, elhívja őt is a vá-

Felbomlott a választási egyezmény a Magyar Párt és Nemzeti Parasztpárt bihori tagozatai között

A Magyar Párt erélyesen visszautasítja a nemzeti parasztpártiak bántó állításait

Oradea. Saját tud. A közigazgatási választásokra választási egyezményt kötött a Magyar Párt bihori tagozata a Nemzeti Parasztpárttal. A megegyezés értelmében a két pártnak közös listával kellett volna résztvenni a megyei és városi tanácsválasztáson. A július 20-án lefolyt megyei választásra a két párt valóban közös listát nyújtott be, amely azonban csupán 35 százalékot tudott megszerezni az összes szavazatokból. A nemzeti parasztpárt helyi tagozatát ez az eredmény nem elégitette ki s így történetesen csak, hogy a tagozat elnöke, dr. Roxin Teodor nyilvánosan többször is tett bántó megjegyzéseket a Magyar Pártra és sértően hangoztatta, hogy a Magyar Párt nem tartotta be a választási egyezményt. Ennek a magatartásnak a tisztázása végett a Magyar Párt közös választási bizottságát intézte a nemzeti parasztpárthoz és felvilágosítást kért a szállongó hírek tekintetében. Válaszképpen a nemzeti parasztpárt hivatalosan közölte a Magyar Párt vezetésével, hogy a megyei választás gyenge eredménye miatt az egyezményt felbontottak tekintik.

A Magyar Párt vezetősége foglalkozott a választással és úgy találta, hogy az sértő a magyarságra nézve s ezért a nemzeti parasztpárt állításait a leghatározottabban visszautasította és ezt a nemzeti parasztpárttal levélben is közölte. A Magyar Párt által nyilvánosságra hozott visszautasító határozat többek között ezeket mondja:

Ami a megyei választás eredményét illeti, azzal természetesen a Magyar Párt vezetősége sem volt egyáltalán megelégedve és a választás után szükségesnek tartotta, hogy a saját hatáskörében bevizsgálja az ügyet. Ezen vizsgálat

rosba, ott mégis jobb dolga lesz, nem kell annyit szenvednie, törnie magát, mint otthon, a faluban.

Ezen gondolkozott akkor is, hogy már ott felejtett a szobában a nyers, mosottillatú ágyban, amelyet néki bontott meg az anyja. Csend volt a szobában, mély éjszakai csend. Kint süttött a hold és a fiu úgy érezte, mintha régi, már elfelejtettnek hitt emlékek jönnének feléje. Látta magát, amikor még gyerek volt egészen, amikor először ültette fel magamellé a kocsihoz az apja, hallotta az aratólegények vidám énekét, érezte a száradó széná édes, bódító illatát, mintha most lenne, olyan volt mindez, olyan élénk, tiszta és megremegtető.

Egyszerre felkelt.

Felöltözött és kiment az udvarra. Szemben, az eperfán, kasza villant szemébe, a hold ezüstös fénye folyt végig a csillogó vason.

Leakasztotta, vállára vette és megindult végig a csendes, alvó falun.

Ment ki a mezőre, a szelidhajlású dombok, a szőlő felé.

— Volt a rétyük, még emlékezett rá jól.

Megállt, nekifohászzkodott és vágni kezdte a rétet, harmatos fűszálak, alvó virágok hullottak széles rendekbe egymásután, ő csak dolgozott nagy nekifeszüléssel, erősen, úgy, mint régen...

Kelt a nap mikorra végzett.

Megállt, végignézett a rendeken.

A lomboldásban jött az apja.

Most már nem lehetett kikerülni a talákozást, hiába.

Az öreg odaért, nézett a fiára, aztán elmozdított:

— No, látom, kaszálni még tudsz...

— Hát — felelte a fiu — nem lehet ezt elfelejteni!

Hallgattak.

— Apám — a fiu mélyet lélegzett — arra gondoltam, hogyha nem haragszik, hát én itthon maradnék...

Berkó nem is tudott szólni a rászakadó boldogságtól, csak felnézett az égre, hallotta, hogy pacsirta énekel felettük, kereste szemével a madarat, de nem tudta megtalálni, talán azért, mert nagyon vakította a fény, de lehet az is, hogy a könnycseppek szelid fátlyolt a szemére.

eredménye azt mutatja, hogy a magyarság csekély részvétele a választáson elsősorban és főleg hatósági terrornak tudható be és pedig annak, hogy a községi jegyzők megfenyegették a lakosságot, hogy a választástól tartózkodják, ezenkívül a választás napját illetőleg tévedésbe ejtették, a választás elmaradását publikálták, hogy ezáltal lehetetlenné tegyék, hogy magyar választóink az urnák előtt megjelenjenek. A választás sikertelensége nagyrészt annak is tulajdonítható, hogy hétköznapra tették a választást és a legnagyobb dologidőre, midőn a magyar földműves az aratással és csépléssel lévén elfoglalva, léteérdekének tekintette, hogy a mezei munkát ne hagyja félbe. Viszont estefelé, amikor már a munkát félbehagyhatták, a választást vezető elnökök a szavazást legtöbb helyen lezárták. Ugyanezen a napon, Ilie napján, a román lakosság ünnepelt s így természetesen könnyebben jutott az urnákhoz.

Megállapítottuk továbbá, hogy a választások sikertelenségének egyik oka a választási körzetek helytelen beosztása és a választási igazolványok ki nem osztása volt, mely körülmények meddővé tették a választók lelkesedését is. Ezenkívül a sikertelenség egyik oka volt a propaganda hiánya, amelyért pártunkat egyáltalán nem terhel semmiféle felelősség, tagozatunk főtájkára autóval bejárta a legtöbb számbavehető községet, személyesen beszélt a helyi tagozatok vezetőivel, propaganda röpiratokat vitt magával és igyekezett mindenütt a párt nevében felvilágosítani a választókat, hogy a választás napján a Nemzeti Parasztpárt és a Magyar Párt közös kartell-listájára szavazzanak. A pártvezetőség

A fővárosi sajtó is foglalkozik az egyezmény felbomlásával

A *Curentul* szeptember 26-iki számában Pamfil Seicaru „Egy választási kartell besugárásainak valóságai” címen cikket ír, amelyben a bihormegyei tanácsválasztáson kötött nemzeti parasztpárti és magyar-párti kartell ügyével és Roxin Teodornak a Magyar Párthoz intézett levelével foglalkozik. Részleteket közöl Roxin Teodor leveléből, melyben a bihormegyei nemzeti parasztpárti elnök megrója a Magyar Pártot tömegeinek a választáson való távolmaradásért, Pamfil Seicaru megjegyzéseiből a következőket ragadjuk ki:

... Tehát tisztán kiténik Roxin Teodor hosszas magyarázatából, hogy a magyar lakosság rendesen viselkedett és nem akart szembe szállni a román közigazgatási szervekkel. A

tagjai több ízben kijelentették a Nemzeti Parasztpárt elnöksége előtt, hogy engedély nélkül, tekintettel az ostromállapotra, mint kisebbségi pártnak a vezetői, gyűlést nem tarthatnak. E tekintetben tehát szemrehányás a párvezetőséget nem illetheti és minden ilyen irányú szemrehányást visszautasítunk.

Ami a konkluzió második részét illeti, amely szerint a Magyar Párt a Nemzeti Parasztpárttal szemben politikai árulást követett volna el, ezen vádat a legnagyobb méltatlankodással utasítjuk vissza, minthogy a Magyar Pártnak sem a múltban nem volt, sem a jövőben nem lesz szokása ilyen eszközökkel élni. Az ilyen és ehhez hasonló kijelentéseket politikai rágalomnak tekintjük, amely fel sem érhet a Magyar Párt vezetőségéhez, minthogy a Magyar Párt vezetősége mindig és minden körülmények között becsületesen állott mindenféle megegyezést, soha még gondolatban sem szegte meg adott szavát.

Méltatlankodással visszautasítjuk azon gyanasítást is, hogy a Magyar Párt a Liberális Párttal és a Vaida Párttal etekintetben bármilyen megállapodást kötött volna, vagy bármilyen megbeszélést is tartott volna, minthogy a Magyar Párt részéről egyetlen vármegyei tanácsos sem beszélt az alakuló közgyűlés előtt a Magyar Párt magatartásáról senkivel a fenti két párt tagjai közül.

A fentiek alapján, midőn leszögezzük, hogy nem fogadjuk el a Nemzeti Parasztpárt azon megállapítását, hogy a kartell felmondása a Magyar Párt tényei által történt volna meg, a kartellnek az Önök részéről történő felmondását tudomásul vesszük és etekintetben magunktól minden felelősséget a jövőre nézve elhárítunk.

Nagy változások előtt a török külpolitika

Kemál Attatürk a belga semlegességhez hasonló politikára készül

Párizsból jelentik: *Ismet Inonü* török miniszterelnök lemondása most már befejezett tény. Távozását azzal indokolják, hogy a kormány vezetését a jelenlegi helyzetben gazdasági szakember kezébe kell adni. Az „Oeuvre” külpolitikai szerkesztője azt írja, hogy a török külpolitika nagy változás előtt áll. *Kemal Attatürk függetleníteni akarja Törökországot*

Párizs, London és Moszkva befolyásától és nagyobb befolyást akar biztosítani országa számára a Balkán félszigeten. Attatürk a belga semlegességi politikához hasonló politikára készül áttérni és *Ismet Inonü* után előreláthatólag rövidesen *Rüdi Arras* külügyminisztert is elejti.

Amikor „francia” püspöke volt a Banatnak

— Epizódok a nagy jötevő püspök életregényéhez —

(Harmadik és befejező közlemény.)

— Bonnaz püspök nagy jótékonyágának híre ment messi földre is és igen sok kellemetlen szituációba hozta — jelenti a komornik. — Ha nagy dolgokra gyűjtött is, az úgynevezett magánjótékonykodásra nem szívesen adott. Különösen ahol látta, hogy nem érdemes adni. Károsultak, megszorultak azért mindig, sőt bőkezűen kaptak, de bosszankodott, amikor szélhámosok jelentkeztek. Pedig ezek sokszor megtalálták aranyos jó szívéhez a kellő kulcsot. Nem is hinné az ember, sokszor milyen magasállású személyek nyújtják a tenyerüket a püspök felé adományért. Nem akarom részletesen tárgyalni azokat az eseteket, amikor a mások becsületének megmentése címén áldozott sok ezer forintot. *Egyszer egy előkelő hölgy, aki Timisoarán annakelőtte nagy szerepet vitt, később pedig országosan ismert kalandornő lett, egy külföldi nagypárosból írt a püspöknek: ha nem küld részére sürgősen háromszáz forintot, leányával együtt a folyóba öli magát.* A püspök tudta, hogy közönséges zsarolásról van szó és mégis... bántotta a gondolat, hogy hátha mégsem szélhámos áll szemben. Nem bírta a lelkiismeretére venni. Végre százötven forintot küldetett és megjegyezte: Titkár úr, csak küldjön százötven forintot... az a nő úgysem ugrik a folyóba.

Valiugon, Reșița közelében, ahol éveken át nyaralt a püspök, megjelent egyszer egy fuvaros, hogy megdöglött a lova, segílyt kér.

— Mennyi legyen az?

— Nyolcvan forint... mert annyiba kerül az a ló, amelyet már régen meg szeretnék venni...

S a püspök megadta a nyolcvan forintot, de megjegyezte:

— Hiszen akkor az én lovam döglött meg s nem az övé.

Jenő herceg kútja. — A püspöki tekintély — meg a Savoyai

Bonnaz Sándor, a nagyhirű jötevő, igen szerényen élt, hogy minél többet adhasson másoknak, de saját személyére nézve amúgyis igen szerény volt. A komornik kihangsúlyozza, hogy a püspök *oacșorája legtöbbször csak aludt el volt.* Udvari papsága részére tartott bort és igen finom borai és pezsgője is volt a vendégek részére, de jómaga beérte vízzel. Méghozzá az akkori igen rossz és egészségtelen timisoarai vízzel. És csak, amikor már nagybeteg volt, adta beleegyezését ahhoz, hogy giarmatai vizet hozzanak részére.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy a giarmatai forrás igen híres. Savoyai Jenő herceg kútjának nevezi a nép. A hagyomány szerint, amikor Jenő herceg Timisoarát kiostromolta, a hadsereg egy része ivóvízhiányban szenvedett. Jenő herceg erre — emint a nép meséli — kardjával egy fűzfába hasított s abból kiváló és bőséges víz buggyant elő... Sokáig a fűzfán keresztül folyt ki ez a víz, míg ciszternát építettek. Egyébként egy 1852-iki tanonclel díszítései közt is ennek a kútnak az ábrázolása látható, mint a község egyik nevezetességé.

Ha vendégei voltak a püspöknek, azokat fényesen megvendégelte — beszéli el az egykori komornik —, mert sokat adott a püspöki tekintélyre. Gazdag ezüstkészletei voltak, de nevét sehol nem vette rájuk: „*hadd használhassák püspöki utódaim is*” — mondogatta. Egyszer megesezt, hogy vidéki küldöttség jött a püspökhöz. Templomot építetett az illető községben, amely tulajdonképpen két ikerfaluból áll. (A feljegyzésekben meg is van nevezve.) Az emberek követelték, hogy ne a tervezett helyre építse a templomot, hanem a község másik részén. Bonnaz püspök erre érdeklődött kívánságuk indokai iránt, hogy miért volna jobb úgy és nem így, mire a küldöttség tagjai indoklás helyett egyszerűen kiabálni kezdtek: *ha nem történik meg a kivánságuk, kitérnek az Egyházból.*

Bonnaz püspöknek több se kellett. Felugrott, fogta a botját s emelt hangon kiáltott ő is:

— *Kifelé! Így beszél az ember a püspökénél?*

S a küldöttség megszeppent. Erre nem volt elkészülve. A reszketeg kezű püspöktől úgy megijedtek, hogy futott, ki merre látott. S a templom pedig szépen felépült a tervezett helyen, mert hiszen jól meg volt tervezve a dolog és — senki nem lett hitehagyó.

Mon dieu...

Az öreg komornik még igen sok érdekes dolgot jegyzett fel. Egyszer egy huszártsitz vette a fejébe, hogy megtréfálja a püspököt. Lipován történt. Ott Bonnaz a Papházy-kastélyt vásárolta meg, amely Radnával szemben egy park közepén

állt a Mureș partján. Ehhez aztán jobbról-balról megtoldotta az épületet s így alakította ki az iskolanövények zárdáját. A középső rész, a kastély helyén állt állítólag valamikor Izabella királyné háza — mutattak is a kastély udvarán ciszternalakú kútat, amely ugyanolyan faragott kövekkel volt kirakva, mint a solmosi várom udvarán lévő. Radnai tartózkodása alatt sokat járt a püspök ebben a lipovai intézetben, ahová Arad, Csanád és Békés megye sok családjá küldte a gyermekeit. Egy alkalommal a zárdá előtt állt a püspök és talán valami újításon töprengött, amikor egy huszárkapitány megeresztett kantárszárral vágat — egyenesen a püspöknek. Valami „bravurnak” szánhatta a dolgot: közvetlen a püspök előtt megállt a ló, mint a cövek, a kapitány pedig szalutált és minden további nélkül megkérdezte:

— *Hogy méltóztatik lenni?*

A püspöknek egy arcizma sem rándult meg. A tisztről, akit egyébként nem is ismert, mintha tudomást sem vett volna. Csak nézte, mereven nézte a lovat és egyszerre megszólalt:

— *Hány éves ez a ló?*

A tisztré erre elröstelte a dolgot és — bocsánatot kért...

Finom, nemes, tiszteletet parancsoló arcéle volt a püspöknek.

Édesanyja emlékére Lugojon zárdát alapított: ily módon róttá le kegyeletét iránta. Schtauch Lőrinc bíbornokról, — aki egyébként előzetesen egyházmegyéje papságához tartozott s akit ő terjesztett volt elő annakidején kanonoki állásra, s akit vel állandóan szívélyes összeköttetésben állt — azt

szerette volt leginkább emlegetni, hogy az rengeteg könyve közül bármelyiket a sötétben is meg tudja találni. A „francia” püspök igen sokat fáradozott azon, hogy Németh József felszentelt püspök legyen az utóda: szívügye volt ez, de végére is nem sikerült. Németh József, akit a betegsége alatt segédpüspökké választott — tősgyökeres szegedi magyar volt. S a „francia” püspök a tanítóképződet elhelyezte Versecről, mert az onnan kikerült tanítók bizony — nem tudtak magyarul. Zokon is vették ezt tőle a verseciek s az ottani német újság megírta, hogy „*triëbsvetteri spáb létère*” elhelyezte az intézetet — mégpedig Szegedre. Ott magyar vezetőkre bízta azt és hatvan ezer forinttal biztosította fennállítását.

Nem szerette a mesterkéeltséget s egyenesen nehezelt az egyik fiatal papra, aki, bemutatkozván, francia dikciót vágott ki...

Szülőfaluja Challex is megkereste egyszer. Egyetlen egyszer. Támogatást kért legnagyobb fiától a temetői kerítés kijavítására. Bőkezű akart lenni és ötezer forintot küldött. De ezzel megjárta. Sok volt a pénz a challexieknek, Panaszkok jöttek, hogy nem kellett az egész összeg a kerítésre (persze hogy nem kellett) s a temetőbizottság nem hajlandó a községnek is juttatni valamit...

Bonnaz püspök 1889-ben halt meg. Már haldokolt, mikor hűségese komornikja nem csak egy csodálkozására, önkívületben, egyszerre csak megszólalt — franciául:

— *Mon Dieu Seigneur aie pitié de moi pauvre homme...*

... „En szegény ember...” Lelke bizonyára ott járt valahol a Rhone partján, az ősi családi háznál, amelynek ablakából a Mont Blanc hófódté csúcsa látható...

A hűségese szolgálja visszaemlékezései alapján veltük fel Bonnaz Sándor püspök portréját. A nagy jötevőt, aki nagyszabású műveivel maradandó emléket állított magának. És minél inkább nagy ember valaki, annál inkább minden érdekelt feléle bennünket, annál inkább meg akarjuk közvetlen közelből látni...

Bonnaz püspök pedig nagy ember volt.

SCHIFF BELA.

Társasgépkocsit vásárolnak a bucuresti reformátusok, hogy magyar iskolába járhassanak a magyar gyermekek

Bucuresti. Saját tud. A bucuresti református egyház főkegyházközségeket létesített a főváros északi részében, valamint a déli Ferentár-belui negyedben s mindegyiket külön lelkész vezetésére bízta, hogy a református vallású magyarok egyházi szervezését és lelki gondozását ezekben a magyarok által sűrűn lakott városrészekben jobban elláthassa. Mindkét negyedben iskolák létesítését is tervezte az egyház, mert a Str. Sf. Voivodzen lévő református iskola, amely a román főváros egyetlen

magyar tanintézet, oly nagy távolságra esik ezektől az elővárosoktól, hogy a magyar gyermekek, akik valláskülönbség nélkül látogatják a kitűnően vezetett iskolát, még járműveken sem tudnak eljutni oda. Az északi lelkész, Pantelimon városrészben több mint félmillió lelt költséggel már fel is építette az egyház új, minden igénynek megfelelő iskolatermet s még január hónapban beadta a működési engedély iránti kérést a népnevelésügyi minisztériumnak, felszerelve azt természetesen az iratok és bizonylatok egész tömegével. A városrészi magyar szülők örömmel fogadták az új iskola megnyitásának híret s megígérték, hogy gyermekeiket be is irattak már, mikor megérkezett az egyházhoz a miniszter döntése, amely indoklás nélkül megtagadta a működési engedély megadását.

A saját városrészükben magyar iskola nélkül maradt magyar szülők erre a Sf. Voivodzen utcai iskolába iratták be gyermekeiket s az apró népek mindennap kétszer 4-6 kilométert is megtesznek villamoson, vagy autóbusszon, de nagyobbik részük — az egészen szegények — gyalog, hogy iskolába járhassanak.

A szülők azonban nem bírnák a gyerekek kísérésével s az örökös villamosozással járó idővesztéssel és költséggel, a rossz idő beálltával pedig egyenesen lehetetlenné fog válni, hogy a kis növendékek ilyen nagy útat megtegyenek, azért az egyház szép és valóban megoldható megoldáshoz folyamodott. Társasgépkocsit vásárol a Pantelimon városrészi hatvan gyerek számára s minden reggel az iskolába szállítja, délben pedig vissza viszi őket.

A református iparoskör október 2-re tervezett szüreti-bálijának egész jövedelmét ennek az autóbussznak a megvásárlására fogják fordítani.

XI. PIUS PAPA koronázása ezidő évfordulója alkalmából ez a gyönyörű könyv jelent meg

Kállay Miklós:

A pápa és a Vatikán

A pompás könyv egy szakavatott író tolla mellett 100 gyönyörű képpel mutatja be Szent Péter mai utódát a tehatalmasság koncepciójú pápák egyikét. Megmutatja őt a vatikáni szertartások káprázatos pompájában, a zarándokok százezreinek hódolatát övezve. Megmutatja államférfiul bőségszerűen és legmeghittebb és leltisztább nemes emberrel meglátásban. Ime néhány fejezete a könyvnek: Diadalos nap és a pápai szék. A lombard városkát a Vatikán trónjára. Ratti bíbornok megválasztása. A Conclave és XI. Pius választása. A háka fejedelme.

Hogy töltsd a Pápa egy napját, stb., stb.

A könyv ára 284 lel és portó.

Megrendelhető lapunk könyvosztályánál.

MUSSOLINI a német hadgyakorlaton

Berlin teljes munkaszünettel ünnepnappá avatja Mussolini látogatásának napját

Berlinből jelentik: Mussolini Hitler kíséretében vasárnap a kora délelőtti órákban megérkezett Münchenből a hadgyakorlatok színhelyére. Kíséretükben volt Ciano külügyminiszter, Attolico berlini olasz követ, Von Hassel római német követ, Neurath birodalmi külügyminiszter, Hess, Hitler helyettese, továbbá Sebastiani, Franck, Himler és Ribbentrop. A lalendorfi pályaudvaron Mussolinit és Hitlert Blomberg birodalmi hadügyminiszter, Göring birodalmi légügyminiszter, Fritsch vezérezredes, a szárazföldi haderő parancsnoka, Raeder vezértengernagy, a tengeri haderő parancsnoka és Milch tábornok légügyi államtitkár fogadták. Olasz részről Badoglio marsall, Parini államtitkár és Valle légügyi tábornok üdvözölte a Ducét és a német birodalom vezérét. A pályaudvarról Mussolini és Hitler gépkocsin a hadgyakorlatok színhelyére ment, hogy megtekintse az érdekes küzdelmet. A Schmock-hegyen, ahonnan a hadgyakorlatokat végigszemlélték, Hitler hosszabb beszélgetést folytatott a magyar és az angol katonai küldöttség tagjaival, akiket Blomberg hadügyminiszter bemutatott a vezérnek. A hadgyakorlatok végső kifejlését végigszemlélve, Mussolini és Hitler elhagyták a hadgyakorlatok színhelyét és a pályaudvarra hajtottak. Amerre utjuk vezetett, virág és zászlódiszba öltözött házak között ezrek és ezrek üjjongása köszöntötte őket.

Mussolini és Hitler hétfőn Essenbe érkeznek és meglátogatják a Krupp műveket. A látogatás hírét vasárnap délután maga Göbbels birodalmi propagandauji miniszter közölte a német rádió hallgatóival.

Az egész német sajtó hosszú cikkekben számol be Mussolini müncheni fogadtatásáról és kiemeli a Duce látogatásának nagy jelentőségét.

A német lapok jelentik azt is, hogy vasárnap Berlinbe érkezett az olasz külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, Buti és a fasiszta párt külföldi szervezeteinek vezetője, Parini államtitkár. A német főváros vasárnap már lázasan készült Mussolini fogadására. Az utvonat, amelyen át az olasz kormány feje bevonul a birodalom fővárosába, színes zászlódiszban pompázik. Az Unter der Linden házaik zászlók erdejé borítja, kivéve a szovjet nagykövetség palotáját, amelyre egyetlen zászlót sem tűztek ki. Berlin szállói megteltek a külföldről és vidékről érkezettek százaival.

Mussolini hétfőn délután fél 6 órakor érkezik Berlinbe. Hitler társaságában. A gyárakban már délután 4 órakor megszűnik a munka, hogy a munkások is végignézhesék az ünnepélyes bevonulást. Kedden Berlinben ünnepnap lesz teljes munkaszünettel.

Mussolini meglátogatta az esseni Krupp-műveket
Négyhatalmi egyezményről ír egy on-ol lap

Essenből jelentik: Mussolini hétfőn reggel 8 óra 7 perckor Essenbe érkezett, a Krupp-művek meglátogatására. Az ünnepi díszbe öltözött pályaudvaron a Ducét Hitler birodalmi vezér és kancellár fogadta. Hitler különvonata ugyanis egy negyedórával előbb érkezett meg Essenbe, mint a Mussolini különvonata.

A berlini Montag című lap Hitler és Mussolini első megbeszélésével, valamint a Ciano

és Neurath között lefolyt eszmecserevel foglalkozva, a következőket írja:

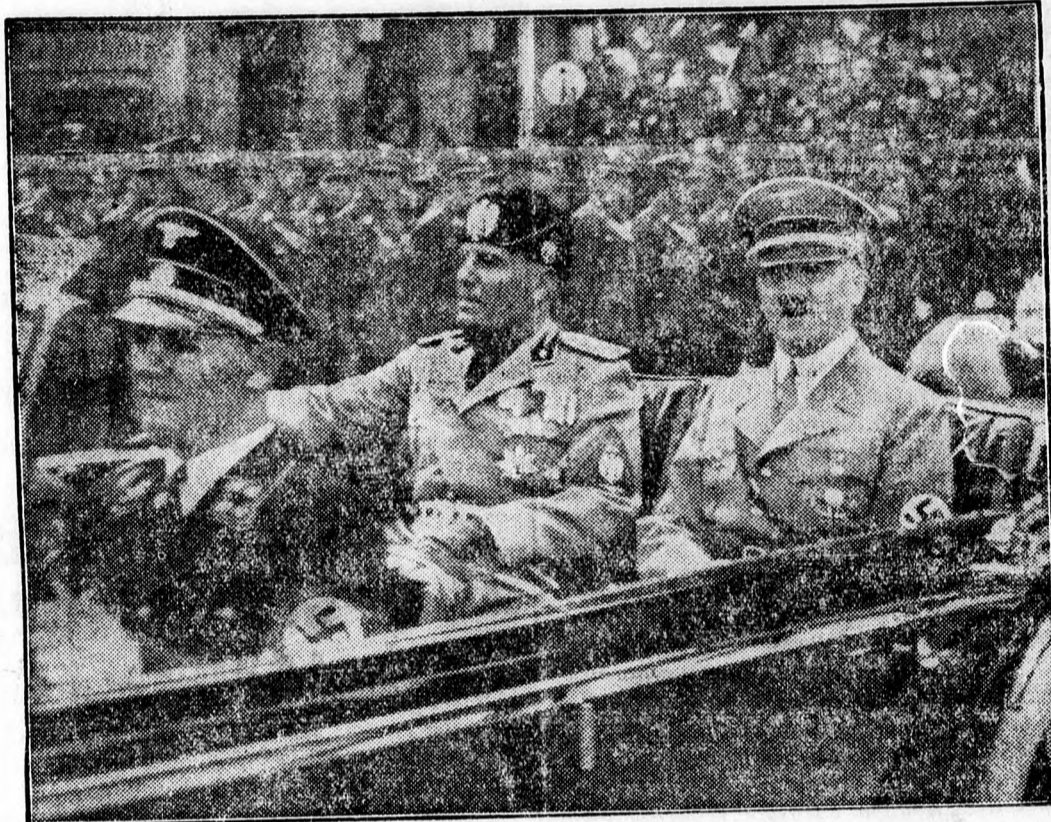
— Az első megbeszélés azt mutatja, hogy mindkét ország vezető államférfiait az az elszánt akarat vezérli, hogy döntő küzdelmet folytassanak a béke érdekében és megvédelmez-

zék Európa nyugalalmát a bolsevizmus részéről fenyegető minden veszedelmes kísérlet ellen.

Londonból jelentik: Ward Price, a Daily Mail Németországba küldött szerkesztője Hitler és Mussolini találkozásáról a következőket jelenteti lapjának:

— Hitler nagyon szeretné helyreállítani a barátságos viszonyt Anglia és a berlin-római tengely között és ezért a legnyomatekosabban arra kéri majd Mussolinit, oszlassa el Anglia aggodalmait az Olaszország spanyolországi eljárása tekintetében. Ha Olaszország ezt elfogadja, Hitler közös nyilatkozatot tervez, mely a fegyverkezések általános korlátozását sürgetné egész Nyugat-Európában. Ha Anglia kész bizalmasabb viszonyba lépni a berlin-római tengellyel, Hitler ezt a megértést Franciaországra is ki akarja terjeszteni, sőt szó lehet egy négyhatalmi egyezmény kötéséről, melyben mindegyik hatalom kötelezné magát, hogy azonnal eljár a szerződő csoportnak ama tagja ellen, mely egy másik tagot megtámad.

Képtávirataink Mussolini történelmi jelentőségű németországi útjáról

Mussolini és Hitler bevonulása az ünnepi díszbe öltözött Münchenbe.

Üjjongó emberek százezrei lepték el München utcáit, amelyeken Hitler és Mussolini végighajtottak a pályaudvartól a Károly hercegi palotáig.

Mussolini és Hitler Münchenben állapnak az SS. alakulatok soriala előtt.

Gyermekparadicsom a turdai katolikus misszió védőszárnyai alatt

Néhány napot töltöttem Turda-Bányafürdőn, ezen az egyfelől fenyvessel, másfelől szőlőhegyekkel körülvett bájós és nagyszerű gyógyhatású fürdőhelyen, amely most annyira nekilendült a fejlődésnek, hogy a város hatalmas szállodát építtetett az egyre nagyobb tömegű látogatók igényeinek kielégítésére s az idén árubabocsájtott villatelléket egy-kettőre szétkapkodták az emberek.

De nem erről akarok írni.

Hanem egy nagy hivatást teljesítő katolikus intézményről, amelyet semmiből teremtetett itt két buzgó és áldozatkész asszony: gróf Bethlen Ödöné, a turdai katolikus misszió elnöknője és Albert Artúrné, a turdai katolikus misszió útkárnője.

Ezelőtt hat évvel még hepehupás, sóvírágos mező volt a hely, ahol ma a misszió gyermeknyaralóintézetének épülete áll s gondozott nagy kertje terül el.

— Ugy kezdődött, — mesélte Albert Artúrné, az intézet igazgatónője, hogy azon törtük a fejünket a grófnővel, hogyan kellene a misszióknak valami jövedelmi forrást biztosítani... Tőprengéseim közben egyszer, egy téli, havas napon erre sétáltam a gyermekeimmel s mi alatt csodáltam a táj szépségét, az az ötletem támadt, hogy itt nagyszerű gyermeknyaralóintézetet lehetne létesíteni.

Nem különöseks az alkotó eszmevilágánál? Téli havas táj inspirál valakit nagyszabású nyaraló megteremtésére.

— A gondolat annyira hatalmában tartott, — folytatta a bámulatos tevékenységű, nagyműveltségű úriasszony, — hogy még aznap árkusos levelet írtam a grófnőnek a tervéről... Neki is tetszett az eszme, felkarolta, lelkesedett érte s messzemenő erkölcsi és anyagi támogatást, személyes munkáját adta a megvalósításhoz...

Mindenekelőtt a várostól kunyoráltak a hölgyek gyönyörű, hatalmas telket, nem is telket: területet. Aztán olcsó vagy ingyenes építőanyagot koldultak össze s a grófnő jóállására fölvevett kölcsönből megkezdték az építkezést. Először nagy, nyitott veranda készült el, ami lehetővé tette, hogy a városból reggeltől estig való ott tartózkodásra eljárjanak és egészségileg magukhoz térjenek a gyermekek. De aztán rendre-rendre hálótermek, konyha, lakosztályok stb. épültek a kezdetleges nyaralóhoz s ma egész kis telep áll készen virágos és veleményes kerttel, gyümölcsösökkel, árnyas pihenőhelyekkel s a higiénia minden követelményének megfelelő berendezéssel, úgyhogy most már egész időnyre is befogadhat és elláthat távoli városokból érkező gyermekeket is.

Az egész telepen, annak minden bokrán és berendezési tárgyán finom asszonyi lelkek gondossága, nemes buzgalma, odaadó szeretete érzik.

Jobb helyre már nem küldheti erdélyi szülő nyaralni a gyermekét.

Látogatják is. 1936 nyarán egy héttől két hónapig terjedő időig 110 gyermek nyaralt az intézetben. Ebből 33 volt csak a teljes fizetéses, míg kedvezményes 53 volt és teljesen ingyenes 24.

1937. évben, noha az augusztus hónap kedvezőtlen volt, 118 gyermek nyaralt az intézetben hosszabb-rövidebb ideig. Ezek közül 32 volt egész fizetéses, 34 kedvezményes és 44 tel-

jesen ingyenes.

Naponta ötször kaptak enni. Reggelire kávé vagy kakaó zsemlyével. Tízóraira vajkenyér. Ebédre három tál étel. Uzsonna: kávé Vacsorára két tál étel.

Napi időbeosztás: Reggel fél nyolckor torna, utána mosdás, öltözés, 8-kor reggeli, délelőtt fürdés a sóstóban, úszólecke, játék, stb. 1-kor ebéd. Utána 4-ig alvás. Délután kisebb kirándulás a fenyvesbe, 5-kor uzsonna, fél 8-kor vacsora. Korai lefekvés.

Nem csoda, hogy emellett az életmód mellett valamennyi gyermek rövidesen napbaráttá, pirosposztaggá, edzett és kemény lett s testületben is sokat gyarapodott a turdai katolikus misszió nyaralójában.

Otthon elkényeztetett, nemevő és rakoncátlan gyermekek itt nagy siláp vajasknyereket vágtak be, s jókedvűen vetették magukat alá az intézeti fegyelemnek.

Bájós látvány volt, amint délben és este az asztali ima után étkezéshez ültek vagy pedig mikor patyolat tiszta, fehér ágyaikban nyugovóra tértek.

Élvezet volt nézni őket, amint gondozónők felügyelete mellett strandoltak a fürdőben, heverésztek a fenyves tisztáin, frissültek lelkiileg is a játék, a pajtáság örömeiben s szívták magukba a tiszta levegőt, a napsugarat.

Aki ezt a telepet megteremtette, azt a jócselekedet, az alkotás büszke elégtétele töltötte el.

.....

Stockholmban állapítják meg az új nemzetközi vasúti menetrendet

A Szimplon-expressz nem érinti Belgrádot. — Traján-rapid. Őszi menetrendváltások a Banatban

Timisoara. Saját tud. Évről-évre más-más országban tartják meg a nemzetközi vasúti konferenciát, amelyen minden állam képviselői magát és amelyben az úgynevezett nemzetközi vasúti menetrendet állapítják meg. Ezidén Stockholmban rendezik meg a vasúti konferenciát, még pedig október első napjaiban. Ezalkalommal állapítják meg a jövő májusban életbelépő új nemzetközi menetrendet, vagyis az expressz- és gyorsvonatok menetrendjét. Ezekhez a vonatokhoz igazodik a személyvonatok menetrendje a mellékvonalak forgalmának menetrendjével.

Lényegesebb változás a Szimplon-expressz forgalmával kapcsolatosan állhatna be, ugyanis Jugoszlávia már a tavalyi év kezdetén azt kívánta, hogy ennek a nemzetközi expresszvonatnak útirányát változtassák meg úgy, hogy Belgrádot is érintse. Előreláthatólag azonban a most tartandó konferencián sem határozhatnak ilyen értelemben. Ennek oka pedig, helybeli vasúti körök szerint, Jugoszlávia maga. Jelenleg Timisoara-Jimboleán át közlekedik a Szimplon-expressz. Amikor Jugoszlávia tavaly közölte kívánságát, a CFR maga részéről a szükséges előkészületeket megtette. A timisoarai vasútigazgatóság annakidején rögtön hozzáfogott a bázisai vonal átépítéséhez, mert a Szimplonnak Timisoarától kezdődően nem a jimboliai, hanem a bázisai vonalon kellett volna közlekednie. A timisoarai vasútigazgatóság ezt a vonalat Stámoráig — a határállomásig — teljesen átépítette, vagyis a gyorsvonatok forgalmára alkalmassá tette s ezzel a munkával tavaly májusra el is készült. Ezzel szemben Jugoszláviában semmi nem történt. Belgrádnál ugyan elkészült a hatalmas Duna-híd, amely nagybárára német jóvátételi anyagból épült s a híd meg is nyílt a vasúti

* Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknek, a tápcsatorna tartalmát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar felhigítja és levezeti s az emésztőszervek további működését hathatósan előmozdítja. Az orvosok ajánlják.

De Albert Artúrné úgy tesz, mintha tudatában sem volna annak, mekkora munkát végzett. Új feladatok foglalkoztatják. A nyaraló további kibővítése, mert már országszerte elterjedt az elért eredmények híre s mindenütt újabb jelentkezőket helyeztek kilátásba. S aztán kápolna építését tervezi. A telep gyümölcsfasorának végén már el is készült a kápolna beton alapja, sőt a szentély fel is épült már.

— Csak még ezt a kápolnát befejezhetném! — sóhajtott a kútán úriasszony, mikor végigvezetett a telepen — s akkor igazán viszárvomulok háziasszonynak és családanyának... Nem missziószom többé...

Biztos vagyok, hogy a kápolna felépítése után, amelynek sikerében e rajongó ügyszereket és e fáradhatatlan munkakészség mellett egy percig se lehet kételkedni, — mégis csak tovább fog „missziózni” Albert Artúrné... Mert hát Istennek az ilyen lobogó lelkesedések és ritka szervező energiák nem alszanak ki és nem lanyhulnak el egy-két... tíz megvalósítás után. Természetük, életük, hogy égjenek, hogy hasanak.

És aztán: itt azzal a különös, ritka esettel állunk szemben, hogy a megfeszített közéleti tevékenységnek a család se látja kárát. Véletlenül hallottam, hogy egy magasrangú tordai hivatalnok így üdvözölte a köztisztvisletben álló magyar úriasszonyt:

— Csókolom a kezét mintaháziasszony.

Tehát még mintaháziasszony is. És mintanya is...

(i. b.)

Uj könyv!
P. Trefán Leonárd:
Mosolygó tájak
A kiváló hitszónok és író művészi írásainak legújabb gyűjteménye. Ára 50 lei és 15 lei portó.
Kapható könyvosztályunknál.

forgalom számára, azonban az itteni vasúti körök tudomása szerint a jugoszláv vasút nem építette meg át a román határtól kezdődően a verseci-pancsovai útszakaszt s így a Szimplon továbbra is Jimboleán át megy.

Ami a banati forgalmat illeti: a nemzetközi konferencián állapítják meg a Timisoara és Bucuresti közl. közlekedő egyik gyorsvonat új menetrendjét is. A Timisararól este 10 óra után induló gyorsvonat menetrendjét ugyanis úgy akarják megváltoztatni, hogy ez a vonat délelőtt fél 11 helyett már 8 órakor érkezzék Bucurestibe. Általános a panasz ugyan, hogy későn érkezik, a délelőtti folyamán már alig lehet valamit elintézni Bucurestiben.

Ami az új őszi menetrendet illeti, az erre vonatkozó tárgyalások Bucurestiben befejeződtek s a timisoarai igazgatóság megbízottjai hazatértek. Az őszi menetrendi változásokat október 2-áról 3-ára virradó éjjelen léptetik életbe. A Bucuresti—Timisoara közötti 101/102. számú gyorsvonatot október 3-ával rapidvonattá változtatják át s az mint a 13/14. számú Traján-rapid közlekedik. Szóval helyjegyet is kell váltani. Timisararól reggel 7.45 órakor indul és Timisoarara 23.15 órakor érkezik: 65 perccel korábban, mint eddig. A Szimplonvonatok október 3-tól kezdődően már nem állnak meg Baile-Erculane állomáson s ezek menetrendjén 3—5 perces változtatásokat eszközöltek. Beszüntetik az 1235/36. és 1239/40. számú timisoara—buziási s az 1219/20. számú lugoj buzai motorosokat; a Buziásra 5.40 órakor induló vonat ezentúl 6.05 órakor indul s Timisoarara 8.04 órakor érkezik vissza 7.50 óra helyett. Timisoararól reggel 5 órakor motoros negy Lieblingre, amely ott rögtön visszafordul és Jebelig közlekedik, ahol utasai átszállhatnak a Resitaról jövő reggeli vonatra.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 600, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelős szerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cíjki szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cíjki. Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztök meg és nem adnak vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: A szép idő tovább tart, sokfelé hajnali köd, déli szél várható.

AZ ELSŐ EUCHARISZTIKUS NAP MAGYARORSZÁGON. Szegedről jelentik: A csanádi egyházmegye vasárnap rendezte eucharisztikus napját, mely első volt e nemből az országban. Több propagandagyűlés volt, melyek közül a délföldi keresztény ifjusági gyűlés volt a legkiemelkedőbb. A gyűlésen Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök is részt vett. Hét plébánia hívei, összesen 40 ezer főnyi tömeg vonult fel a gyűlésre.

KISIPAROSOK TUNTETŐ GYŰLÉSE A KÖNYVVEZETÉS ELLEN. Cluj. Saját tud. A kisiparosok vasárnap tuntutó-gyűlést tartottak a kötelező könyvvezetés és az ipari szakmák széttagolása ellen. Egyöntetűen elhatározták, hogy emlékiratot intéznek a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez.

A LENGYEL ORTODOX METROPOLITA A ROMÁN FŐVÁROSBAN. Bucaresti. Saját tud. Tegnap reggel Bucarestbe érkezett Dionisie, a lengyelországi ortodox egyház metropolitája. A patriarchián ünnepélyes istentisztelet volt, majd baktett következett, amelyen Miron Cristea patriárcha és Dionisie metropolita beszédeket mondtak a két egyház testvéri viszonyáról.

Elfogatlansági kifogást emelt Onisifor Ghibu, a cíjki bíróság ellen. Cluj. Saját tud. Draganu egyetemi tanár, a cíjki egyetem bölcsészeti karának dékánja, aki jelenleg Cluj városának polgármestere, hosszabb idő óta éles harcban áll Ghibu Onisifor egyetemi tanárral. Draganu, mint dékán, perbe fogta Ghibu professzort és azzal vádolta, hogy a kezelése alatt álló alapokra más rendeltetést adott és jogtalanul beinkasszálta a bölcsészeti kar különböző javait. Draganu keresetét Ghibu ragalmazási perrel válaszolt és most beadványt intézett a Semmitőszékhez, azt kérve, hogy a pert egy másik városban tárgyalják le, miután a perben itélkező bírák tárgyilagossága nem lenne teljes ebben az ügyben, tekintve, hogy a kézte és Draganu dékán közötti pereskedés a város román lakosságának széles rétegeit foglalkoztatja. A Semmitőszék még nem döntött Ghibu Onisifor professzor beadványának ügyében.

SZIGORU ÍTÉLET A KOMMUNISTA DIÁKOK PÖRÉBEN. Bucaresti. Saját tud. A cernauti kommunista diákok perében 26-án éjjel hirdették ki az ítéletet. Hét vádlottat öt-öt évi, egyet négy évi, kettőt három évi börtönrre ítélték és 16 vádlott kapott hat és hét hónapi elzárásra szóló büntetést. A vádlott diákok nagyobb része zsidó, van közöttük néhány ukrainai is. Az elítéltek közül a kiskorúak szabadlábon maradtak a törvény által előírt felügyelet mellett.

Dr. Mán Zoltán megyefőnök, a költségvetési niány rendezése végett Bucarestbe utazott. Sighet. Saját tud. Dr. Mán Zoltán megyefőnök vasárnap Bucarestbe utazott, hogy elintézte a megyei költségvetés deficitjének havi részletekben való teljesítését, ami több mint 3 millió lejt tesz ki és ennek rendezésére Tătărescu kormányelnök és Pop Valér ipar- és kereskedelmiügyi miniszter már ígéretet tett.

MEGGYILKOLTAK EGY PALESZTINAI ANGOL BIZTOST. Jeruzsálemből jelentik: A Reuter jelentése szerint Nazarethben fegyveres bandák megölték a gallileai kerület angol biztost és egy angol rendőrt.

Október 10-től 17-ig gyümölcskiállítás lesz Sigheten. Saját tud. A maramuresi mezőgazdasági kamara ebben az évben is megrendezi a gyümölcskiállítást. A kiállítás ünnepélyes megnyitását október 10-én délelőtt tartják meg. A legszebb gyümölcsök termelőit megjutalmazzák. A kiállításon előreláthatólag sok termelő vesz részt.

TÖMEGSZERENCSETLENSÉG EGY GÉPKOCSIVERSENYEN. Párizsból jelentik: Az "Intransigeant" jelenti: a brünni Masaryk-nagydíj gépkocsiversenyén egy autó megcsuszott, belerohant a tömegbe és tíz ember többé-kevésbé súlyosan megsebesült.

MEGINDULT A HEGY ÉS HUSZ MÉTERT CSUSZOTT EGY Ó-KIRALYSÁGBELI KÖZSÉGBEN. Bucaresti. Saját tud. Buzauból jelentik: Policiorv község határában egy hegyoldalon egy kilencven hold területű föld megcsuszamlott és mintegy husz métert süllyedt. A csuszamlást hatalmas földalatti moraj előzte meg. Szakadékok képződtek, amelyekben három, bővizű forrás keletkezett.

Aktatáskák

Iskolatáskák

elsőrendű, oltson

VULKANNÁL

Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 1.

Szemben a WAGONS-LITS-vel.

* Az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen renyhe hélműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Az orvosok ajánlják.

KETTŐS HALALOS MOTORKERÉKPÁRSZERENCSETLENSÉG. Cluj. Saját tud. Fory Lajos, a neves romániai kerékpárversenyző vasárnap gépével egy hölgy kíséretében Capusul-Mic község közelében egy hágónál belerohant egy magánautóba. A nő négy méteres ívben kirepült a motorkerékpárból, koponyalapi- és nyakcsigolyatörést szenvedett és pár perccel a szerencsétlenség után meghalt. A súlyosan sebesült Fory Lajost kórházba szállították. Hétfő reggelre ő is kiszabadult. Az ügyészség a szerencsétlenség ügyében megindította a vizsgálatot.

Az ezeregyéjszaka csodái Aga Khán estélyén

Tizenötezer rózsza és ugyanannyi szegfű díszítette Aga Khán estélyén a terme. — A vendégek százötven kiló kaviárt és négyezer üveg francia pezsgőt fogyasztottak

Aga Khán felesége, az egykori virágáruslány, felbecsülhetetlen értékű ékszereket viselt az estélyen

Gentből jelentik: Szombat este kezdődött és vasárnap reggelig tartott Aga Kháné, a Népszövetség őszi ülészaka elnökének a delegátusok tiszteletére adott estélye. Ezalkalommal avatták fel a Népszövetség új palotájának közgyűlési termét; Aga Khán pedig felhasználta ezt az alkalmat arra, hogy megmutassa: ő a világ leggazdagabb embere. A Népszövetség új elnöke a meghívottak elé az ezeregyéjszaka csodáit varázsolta. A termet 15 ezer rózsza és 15 ezer szegfű díszítette. A vacsorát párizsi szakácsok készítették. A vendégek több mint 150 kiló ka-

Feljegyzések

Az aradi Hírlap c. napilap belépett abba az elég kicsiny sajtó-táborba, mely gazdasági szervezetségünk útjait és céljait nemcsak látja, hanem e tanulmányok levonja következtetéseit is. Elsősorban a maga számára. Arra vall legelőször az a vezércikk, melyet egyik közlelbi számában (IX-25.-5746.) tett közzé „A mi autarchiánk” cím alatt.

Azokkal a támadásokkal foglalkozik ez a cikk, melyek Gyárfás Elemért nagygyűlési beszéde nyomán az Universtul és más organumok részéről érték.

„A magyar tőkét és a magyar kéz munkáját koncentrálni kell — mondja a cikk többek között — hogy annak segítségével támogathassuk azt, aki közülünk bukófélben van. A faji összetartásnak gazdasági téren való megnyilvánulása a mai korban általános. Miért tagadják meg tőlünk ezt az önvédelmi jogot, amikor a magyar kisebbségnek gazdasági ereje csökkenőben van, mikor a magyar társadalmat csak összefogással lehet azon a gazdasági színvonalon tartani, amelyen ma áll? Várhatjuk-e bárholon másfelől a magyarság egyedeinek kijáró existenciális biztosítékot, ha arról mi magunk nem gondoskodunk? Ertsék emg a tulsó oldalon levő sajtó munkásai, hogy a romániai magyar kisebbség nem kapitalista latinfundumosság egyedeinek alakulata, hanem a létért erősen harcba álló tömeg. A magyarság ma homogénabb összetételű társadalomgazdasági képet mutat, mint a szászok, mert nincsenek merkantilkapitalistái. A kereskedelem elhanyagolásának következménye a magyar kisebbség mai helyzetében észlelhető...”

Valóban: annak a társadalmi tömegnek, mely tizenhét év világos tapasztalatai szerint a magyar nemzeti közösséget jelenti, nincsenek nagy tőkésai és ez az egységes érzelmű társadalom tényleg elhanyagolta a kereskedői foglalkozást. Nagyrészt hiányzik tehát társadalmi szerkezetéből az a két réteg, mely mindenütt a világon, hol kisebbségi sorban élnek népek, ennek a nehéz életnek közterheit nagyrészt viseli, mert inkább tudja viselni, mint a föld népe és a fix javadalmazásu alkalmazott. Az sem kétséges, hogy ezen a nagy hiányvonalon segíteni kell, segíteni pedig csak a gazdasági összefogásnak és önszorgalom eszközzeivel lehet. Lassan, sok munkával, de biztosan.

Az aradi Hírlap világosan és érthetően beszél. Akárki írta ezt a cikket, becsületese munkát végzett, mert az igazat írta meg. Ezt a szomorú igazságot ugyanis nem lehet ködös humanista értekezésekkel pótolni. Annak tisztító erejét nem helyettesíthetik azok az elnevezések sem, melyek messzi világnézetű gondokkal töltik meg olvasók fejét, de nem adnak helyet a magyar nép legközelebbi életben közeli gazdasági és társadalmi gondjainak.

Csak ilyen igazságokkal lehet felvilágosítani népünket arról a való helyzetről, melyben van. A gazdasági tömeggyeelésnek és társadalmi irányításnak munkáját, mely ma minden sajtó-organumnak legelső kötelessége, ha magyarnak akar számítani, csak ezekre a közel-fogható és ordító igazságokra lehet felépíteni.

(Skin.)

Katolikus egyesületek munkaévmegnyitője. Timișoara. Saját tud. A város katolikus magyar egyesületei vasárnap tartották meg ünnepélyes munkaévmegnyitőjüket. Az egyesületek testületileg jelentek meg, ezuttal a harmadik kerületi plébániatemplomban, ahol P. Keri Norbert plébános, a szalvatoriánusok volt tartományfőnöke tartott ünnepélyes Veni-sanctet és mondott szentmisét. Fodor József hittanár mondotta a szentbeszédet és katolikus öntudatra, katolikus szellemű munkára buzdított. A megjelentek közös szentáldozáson vettek részt és népénekek kísérték a szentmisét.

BIZALMAS VIZSGÁLAT A CLUJI VÁROSHÁZÁN. Cluj. Saját tud. Néhány nap óta bizalmas vizsgálat folyik a cluji városháza egyes ügyosztályainál. Ezt megelőzőleg ugyanis Draganu polgármester a névtelen levelek egész sorozatát kapta, amelyben arra hívták fel figyelmét, hogy a köztetetőben, a jéggyárban, a pénzügyi osztályon, a városi kertészetekben és a városi szegényekházában súlyos visszaéléseket követnek el és ezzel alaposan megkárosítják a várost. Annak ellenére, hogy az ez év január elsején életbelépett új büntetőtörvénykönyv intézkedései szerint hasonló ügyekben nem veszik figyelembe a névtelen, vagy fiktív nevekkal aláírt följelentő leveleket, Draganu polgármester mégis elrendelte a szigorú vizsgálatot. Kiszivárgott hírek szerint a névtelen levelek nem minden alap nélkül fródtak s az ügyben még feltűnéskeltő fordulat várható.

Zürichi zárlat. Párizs 14.92, London 21.57 fél, Newyork 435 fél, Brüsszel 73.28, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 240.80, Berlin 174.70, Bécs — schilling 79.80, Prága 15.21, Varsó 82.25, Belgrád 10, Bucuresti 325.

ELŐRELÁTHATÓAN CSÜTÖRTÖKÖN KEZDIK MEG A SZEPTEMBERI NYUGDIJAK KIFIZETÉSE. Oradea. Saját tud. Hétfőn Oradeán elterjedt a híre, hogy megkezdtek a nyugdíjak kifizetését. A pénzügyigazgatóság az értesülést kaptuk, hogy a pénzügyminisztériumból a mai postával csak a pénzügyi és igazságügyi tisztviselők fizetésének kiutalása érkezett meg. A szeptemberi nyugdíjak kifizetéséről eddig még nem történt intézkedés. Mivel kedden posta nem érkezik, szerdái egészen bizonyos, hogy nem fizetik a nyugdíjakat. Ha a szerdai postával megjön a kiutalás, akkor csütörtökön megkezdik a szeptemberi nyugdíjak kifizetését.

Satumarei híradó. Saját tud. Az Iparos Ottón ellen beadott felosztási keresettel szombaton foglalkozott a törvényszék. A folytatolagos tárgyalást ismét el kellett halasztani, mert a felek tanúkihallgatásokat kértek. A munkakamara Ghibu tanár beidézését kérte, az ipartestületi könyvek felülvizsgálására és lefordítására. A bíróság október 2-án hirdeti ki erre vonatkozó határozatát. — Súlyos kimenetelű baltaparbajt vívott két legény a Someș parton, Bogdan József és Bogdan István mostohatestvérek összekülönböztek, baltát ragadtak és egymásnak mentek. Verkedés közben Bogdan István a balta élével belevágott Bogdan József arcába, akit azonnal elöntött a vér. A mentők kórházba szállították, ahol a halállal vívódik. Bogdan István megszökött. — Az Olimpia sportegylet szombaton este vendégül látta a timișoarai ökölvívókat, akik az Urániában rendezett mérkőzésen az összes számokban győztek. — Baia-Sprie egyezményes lista alapján megválasztották nyilvánított városi tanácsa most tartotta meg alakuló közgyűlését. A tanácsban dr Czumbel Lajos kanonok képviseli a római katolikus egyházat. — Az ardeai kisvasut ügyével ismét foglalkoztak az illetékesek. Kiderült, hogy nem a bucuresti vezérigazgatóság, hanem a helyi üzletvezetőség merevségén mulott a vasut áthelyezése. A napokban értekezleten kijelölték a pályatest új helyét s remélni lehet, hogy a dőcögő kisvasut rövidesen elűnik Satu-Mare utcáiról. — Az egészségtelen mocsarak lecsapolása megkezdődött. Mint ismeretes, a kormány félmillió lejt utalt ki erre a célra. A lecsapolást egy több kilométer hosszú csatorna ásásával hajtják végre. A Someș szabályozását még ebben a hónapban megkezdik, a Turuj medrének ásása már folyamatban van. — A sugáruton a város tizenkét üzlethelyiséget akar építeni s a munkára árlejtést hirdetett. Az árlejtést most meg kell ismételni, mert a legolcsóbb ajánlat sokkal magasabb volt az előirányzott beszerzésnél. Szombaton hatósági utasításból festők járták végig a várost és az összes magyaryelvű cégfeliratokat lemozdították.

Temetés. Mária Euzázia Tanzel szentferencendi nővér 55 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a kórházban. (Erdélyi „Concordia“.)

A Történelmi és Régészeti Egyesület közgyűlése

Oradea. Saját tud. Vasárnap délután 5 órakor tartotta meg közgyűlését az Oradeai Történelmi és Régészeti Egyesület a Muzem nagytermében. Dr Némethy Gyula elnök megnyitja után ugyancsak az elnök olvasta fel Biró József dr értékezését a székesegyház mennyezetfreskójának és a püspöki palota kápolnafreskójának alkotójáról, Schöpf Nepumoki Jánosnak művészi pályájáról. Utána Follmann Géza titkár olvasta fel jelentését a múlt évről, amelynek egyik legfontosabb eseménye az volt, hogy a Muzem kertjét a Notre Dames de Sion intézet bérbevette az egyesülettől. Ugyancsak Follmann Géza titkár olvasta fel a pénztári jelentést és a számvizsgáló bizottság jelentését. Rácz Endre régiségtári őr beszámolt azokról az ajándékokról, amelyeket a Muzem az elmúlt évben kapott. Az ajándékok között különösen özvegy Sall Ferenc polgármesterné adománya elismeréseméltó, aki két diszalburt ajándékozott a Muzemnek, amelyeket a boldogult polgármester a város tisztviselőitől és a közönségtől 1895-ben, huszéves polgármesteri jubileuma alkalmából kapott.

Hírek Maramureș megyéből. Sighet. Saját tud. Özv. Jónás Ödönné néhai Jónás Ödön műegyetemi rektor özvegye hosszas szenvedés után életének 80-ik évében Petrován meghalt. Csütörtökön délután temették el nagy részvét mellett. A temetési szertartást Bauamgartner Alajos vésűl de susi római katolikus plébános végezte. — Cornesti és Berbesti községekben számarokhőség, vérhas és skarlátjárvány miatt az iskolákban járványzúnetet tartanak. — Berger Nuchman batizi lakos a rozavleai postán feladott egy csomagot, amiben Gheorghe Burghleac sighetii vámos a szokásos csomagvizsgálat során egy kiló kovakövet talált. A kovakő bírsága 240 ezer lel. Az eljárás megindult Berger Nuchman ellen.

FÁNAK ÜTKÖZÖTT ÉS LEZUHANT A VERSENYZŐ REPÜLŐGÉP. Bucuresti. Saját tudósítónktól. Egy Caudron-Aiglon repülőgép résztvesz a Radu-Beller kupaversenyben, a treiscaunemegyei Ghelinta község határában kődbe kerülve, a hegytetőn egy fa koronájába ütközött és lezuhant a fák közé. A repülőgép tönkrement, Linder és Bodea pilóták, akik a gépben ültek, könnyebben megsebesültek. A brasovi Marzescu-kórházba szállították őket.

Összeütközött és elsüllyedt egy dunai hajó

Négy ember a vízbefulladt, a többi megmenekült

Bucuresti. Saját tud. Vasárnapra virradó éjjel a régi Dunában a „Lidia“ nevű folyamhajó összeütközött a „Cernavoda“ nevű személyszállító hajóval, amely a Román Duna-gőzhajózási Társaság tulajdona. Az összeütközés olyan erejű volt, hogy a „Lidia“ gőzös, amely 100.000 kg. cukrát, sok egyéb árut és 10 utast szállított,

nagy repedést kapott és azonnal süllyedni kezdett.

Hidanság!

Müller Lajos S. J.:

Rejtett gyémánt

Ez év tavaszán elhunyt kis vonzó lelkű szerzetes-jelöltőnő kedves életrajza. Lelkihaszonnal olvashatják a tökéletességre törekvők, de különösen az ifjúság számára kifizető buzdító hatása.

Ára kartonkötésben 25 lei.

Kapható könyvosztályunknál.

* **Angina pectorisnál,** a rohamokban fellépő nyomasztó szív táji fájdalomknál, reggelenként fél, esetleg negyed pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz is elegendő ahhoz, hogy a belső működését elrendezze és megfelelő emésztést biztosítson. Az orvosok ajánlják.

A HUNGÁRIA ORADEÁN ÉS CLUJON, TILIA VIOLÉ ENEGDÉLYE ALAPJÁN A CAO VEZETŐSÉGE TÁRGYALÁSOKAT KEZDTEK A HUNGÁRIA EGYÜTTESÉVEL ÉS MINDEN REMÉNY MEG VAN ARRA, HOGY A MAGYAR BAINOKCSAPAT ORADEÁN A CAO-VAL, CLUJON PEDIG A VICTORIÁVAL FOG EGY MÉRKŐZÉST JÁTSZANI.

Csempésztragédiák a Tisa partján. Sighet. Saját tud. Pénteken éjszaka Babinet Vasile valea vișeuului csempész szeszt csempészett át a Tisan Csehszlovákiába. Babinet már át is gázolt a Tisan és az erdőn keresztül akart tovább jutni; de a cseh csendőrök észrevették és rálőttek. Babinet eltalálta a csendőr fegyverének golyója és holtan esett össze. Hasonló csempésztragédia történt Sapanta község határában. A graničsár őrszolgálat észrevett egy falusi embert, amint a Tisan át akart gázolni. Megállásra szólították fel, de eredménytelenül, mire eldördült a fegyver és Pop Todor I. Dumitru halva esett össze. Baciu sighetii ügyész szombaton szállt ki a helyszere, hogy a vizsgálatot megejtse.

Vasuti szerencsétlenségek sorozata. Oradea. Saját tud. Gyarmati Imre 25 éves cipész fiatal feleségével Barna Juliskával szombaton éjszaka hazafelé tartott Jónás-telepi lakására. Éjjel után öt perccel lépte át a Gyarmati házaspár a venetiai állomás kis kapuját. Elmentek az állomás épülete elé, majd ráléptek a sínekre. Ebben a pillanatban berobogott a nagyállomás felől a 354-es oradea-cluji tehervonat. Gyarmatiné rosszul világított állomási épület közelében botorkált a sínek között és így történt, hogy a tehervonat mozdonyának egyik kereke ruhájánál fogva elkapta, majd irtó erővel maga alá rántotta. Az egész egy pillanat alatt történt. Amikor Gyarmati látta, hogy fiatal hitvese a vonat alá esett, egyetlen lendülettel utána vetette magát, de megbotlott és a mozdony kerekei alá került. A kerekek jobb karját tőből lemetszték, fejét irtozatosan összezúrták. Barta János, a tehervonat vezetője és Nagy Péter mozdonyvezető azonnal leállították a vonatot, de mozdonya alól már csak holtan húzták elő Gyarmati Imrénét. Gyarmati Imrét a kihívott mentők életveszélyes állapotban szállították be a kórházba, ahol 24 órai szenvedés után ő is meghalt. — Ugyancsak szombaton este egy másik vasuti elgázolás is történt. Koteles Sándor 56 éves Doina utca 2. szám alatti munkást elkapta a félfürdői vonat egyik nyitvafelejített ajtaja. A szerencsétlen munkást életveszélyes állapotban szállították a kórházba.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK“-at.

A „Lidia“ hajó intézője, egy Marcov nevű brailai lakos, aki a fedélzeten tartózkodott, azt hívén, hogy az elsüllyedés nem fog olyan gyorsan bekövetkezni, lesietett a kabinokhoz, hogy kimentse Tonceanu asszonyt, egy tulceamegyei kereskedő feleségét, aki fiával együtt álmából riadhatott fel, az összeütközés pillanatában.

A hajó azonban három perc alatt elsüllyedt és az intéző, valamint a hölgy és tízéves fia odaveszett.

A hajó gépésze és fűtője idejében kiugrottak a gépház ablakán keresztül a Dunába, ahonnan a Cernavoda hajóra mentették őket. Még egy 11 éves gyermek is a Dunába vészett, a többieket, úgy a hajó személyzetét, mint az utasokat, sikerült megmenteni.

A megmentettek között van Stan Caprita öreg ember, aki egy asztalba kapaszkodva uszott a vizen. Lehetséges, hogy vannak még más áldozatok is, mert a hajó személyzet nem tudja pontosan, hány utas volt velük.

A szerencsétlenséget az okozta, hogy a Cernavoda hajó nem jobbra tartva haladt, s így egy kanyarulatban a két hajó oly hirtelen került szembe egymással, hogy a kitérésre a leadott vészjelek ellenére se volt idő. A másik hajón csak kisebb sérülések estek.

SPORT

Ismét gólzáporral győzött a Kinizsi-ILSA

Vereséget szenvedett a Rapid FC Brailán. A CAO harmadik mérkőzését is elvesztette. Pontot rabolt az Olimpia az AMTE-től

A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában izgalmas és változatos fordulókat bonyolítottak le. Akadt néhány meglepetés is. A Kinizsi folytatta győzelmi sorozatát, ezúttal a Jiul verte meg hét góllal. A Ripensia is ugylátszik belemelegedett, mert az oroszlanbarlangban, Brasovban is tudott győzni, még pedig kiadósan az ACFR ellen. Az aradi csapatok közül a Gloria az „U” ellen győzött s ezzel tartja vezető helyét csoportjában, viszont az AMTE pontot hagyott Satu-Maren. A nap meglepetése egyébként a Rapid veresége Brailán, az otthonában ugylátszik igen veszélyes DUIG-től. Némi aggodalomra ad okot a CAO szereplése, mely még egy pontot sem tudott szerezni s így a tabellán az utolsó helyen áll. A Vulturin, a kezdés után visszaesés látszik, mert Bucurestiben vereséget szenvedett. A Venus második mérkőzését is biztosan nyerte a gyengén szereplő Juventus ellen s így pontvesztés nélkül áll.

Részletes eredmények a következők:

I. CSOPORT.

Kinizsi-ILSA—Jiul 7:0 (6:0).

Timisoara. 2500 néző, bíró Constantinescu. A lila-fehérek megismételték multheti pompás játékukat. Az első féldőben egy féltucat góllal terheltek a kemény és gyors futballt játszó Jiul kapuját, szünet után azonban lefékeztek. A nagy gólarány ellenére a játék tetszetős volt és a Jiul gyakran és veszélyesen támadott, de a befejezés nem sikerült. Góllövők: Glasz (3), Szilárd és Thirjung (3). A győztes csapatból Thirjung, Glasz és Kohl, a Jiulból Szüle, Radu és Skovran váltak ki.

Olimpia—AMTE 1:1 (0:0).

Satu-Mare, 2500 néző, bíró dr Morar Teofil. Az AMTE nem vette elég komolyan a mérkőzést. Az Olimpia vezető gólja után rákapcsolt, de akkor már késő volt. Az Olimpia védelme nagyszerűen állta a harcot. Góllövők: Noti, illetve Praszler. A hazai csapat legjobbjai Slivác, Rössler, Kiss és Sklenarik, az AMTE-é Szurdi, Bui-bás, Szadovszky és Szaniszló II.

Victoria—CAO 3:0 (3:0).

Cluj. 2000 néző, bíró Rusa. A lendületes futballt játszó Victoria aránylag könnyen nyert az álmos, bágyadt CAO ellen Cociuban mesterhármával. A Victoriából a közvetlen védelmet, Popot, Cociubant és Felecan II-t illeti dicséret. A CAO-ból Czinczér, Juhász, Geczó feleltek meg.

DUIG—Rapid 1:0 (0:0).

Braila. 2000 néző, bíró T. Irimescu. Mezőnyben jó játékot mutatott be a Rapid, de kapu előtt mindent tulkombinált. Ezzel szemben a hazai csapat védelme elkéseredetten és keményen rombolt. Az egyetlen gól a második féldő 7. percében esett Oprea lövéséből. A DUIG-ből Nanu kapus és a két hátvéd, a Rapid FC-ből Wetzler, Barátky és Barbu II. érdemel dicséretet.

Unirea Tricolor—Phönix 3:0 (1:0).

Bucuresti. 3000 néző, bíró dr Russu. A Phönix mezőnyben kielégített, de kapu előtt csatárai határozatlanok. Az Unirea Tricolor lelkes játéka győzelmet érdemelt. Góllövők: Jordache (2) és Sony Niculescu. A győztes csapat legjobbjai Petrescu, Ilescu és Jordache. A Phönixből a Szerémy fivérek és Freiberg váltak ki.

1. Unirea Tricolor	4	3	1	0	11:2	7
2. Kinizsi-ILSA	3	3	0	0	16:3	6
3. AMTE	3	2	1	0	9:2	5
4. Victoria	3	2	1	0	8:3	5
5. Rapid	3	1	1	1	3:3	3
6. DUIG	4	1	1	2	4:11	3
7. Phönix	4	1	0	3	5:8	2
8. Jiul	4	1	0	3	2:13	2
9. Olimpia	3	0	1	2	1:6	1
10. CAO	3	0	0	3	4:12	0

II. CSOPORT.

Grisana—Dragos Voda 1:0 (0:0).

Oradea, 800 néző, bíró Chicin. Nivótlan, csap-

kodó játékok után, keservesen győzött a hazai csapat Szabó 11-esével.

Ripensia—ACFR 6:2 (1:2).

Brasov. 4000 néző, bíró Kroner. A Ripensia Schwartz és Bürger helyén tartalékkal állt ki. Az ACFR kétszer is vezetett, de szünet után visszaesett és a profik biztosan nyertek. Góllövők Bindea (4), Sepi és Marcu (11-esből), illetve Ströck (2). A profikból Bindea, Sepi és a közvetlen védelem elsőrangú nyújtott.

Gloria—Universitatea 5:0 (2:2).

Arad. 1500 néző, bíró Bârsu. Javuló formában van az aradi együttes, az „U” felett állandó fölényben játszva, biztosan győzött. Mind az öt gólt Fritz szerezte. Legjobbjai: Varjassy, Lupas, Fritz és Igna. Az „U”-ból csak Ivanovicot, Davidot és Dragot lehet kiemelni.

Sp. Studentesc—Vulturii 3:1 (1:1).

Bucuresti. 3000 néző, bíró Bartolomeanu. A lugoji csapat idegenben gyengén szerepel. A fővárosi győztes kapu előtt határozottabbnak bizonyult. Góllövők: Angheloiu, Popescu és Marinescu, illetve Mayer II.

Venus—Juventus 3:1 (1:0).

Bucuresti. 5000 néző, bíró Jean Petrescu. Érdekes és változatos küzdelmet hozott a két csapat összecsapása. A bajnokcsapat megérdemelten győzött. A gólok sorrendje: 24. perc Bodola (1:0), szünet után 26. perc 11-esből Dragomirescu (1:1), 37. perc Bodola (2:1), 38. perc Petea Válcov (3:1). A győztes csapatban a csatársor, különösen Bodola volt kiváló.

1. Gloria	4	3	1	0	11:2	7
2. Venus	2	2	0	0	6:2	4
3. Ripensia	3	2	0	1	12:8	4
4. Dragos Voda	3	2	0	1	4:1	4
5. Crisana	4	2	0	2	6:8	4
6. Vulturii	4	2	0	2	5:7	4
7. ACFR	4	1	1	2	9:10	3
8. Sportul Studentesc	3	1	0	2	6:8	2
9. Universitatea	4	1	0	3	7:13	2
10. Juventus	3	0	0	3	3:10	0

A B) Ligában:

A Törekvés már jobban áll, mint a TMAC

A B) liga két csoportjában talán még izgalmasabb küzdelem folyik, mint az A) ligában. A nyugati csoport küzdelmei kísérik külön érdeklődéssel. A timisoarai TMAC nagy gólarányú győzelmei után az elmúlt vasárnap már pontot hagyott Oradean, most pedig váratlanul vereséget szenvedett Resitan. Ezzel szemben az oradeai Törekvés nagyszerű formában van, legyőzte a Murest is és így veszített pontok tekintetében legjobban áll csoportjában.

A forduló részletes eredményei a következők:

Nyugati csoport:

Oradea: Törekvés—Mures 1:0 (0:0). 1500 néző, bíró Huniade. Szünetig a Mures hozott ki némi fölényt, de a II. féldőben erős ostromba fog a Törekvés és a 11. percben Lukács révén megszerezte a győzelmet jelentő gólt. Továbbra is támadnak, de az eredmény nem változik. A mezőny legjobb embere a Törekvés balfedezete Balc volt, de Csont és Farkas is kiváló nyújtottak.

Resita: UDR—TMAC 4:1 (2:1). Erős és izgalmas mérkőzés után megérdemelten győzött a hazai csapat. A TMAC vereségének főoka az, hogy Faragó betegesen játszott. Góllövők: Krubl, Micu és König (2) illetve Stockschlager.

Alba-Iulia, Unirea MV—CFR Simeria 3:1 (1:1). Szükségbíró: Cosma. A kiküldött Lungu bi-

Ujpest pontot veszített

Gólzáporral győzött a Hungária

Budapestről jelentik: A „szürke” forduló nagyon változatos eredményeket hozott. Nagy gólarányú győzelmek születtek. Meglepetés az Ujpest pontvesztése Szegeden. A Hungáriát 12 gólja a táblázat élére vitte, mivel jobb a gólaránya, mint az Ujpesté. A Fradi keserves harc után, öngóllal verte az Elektromost.

Részletek a következők:

Nemzeti—Budai „11” 7:6 (3:2).

Hungária—ETO 12:3 (4:1).

Kispest—Szürketaxi 5:4 (2:2).

Budafok—Bocskai 3:1 (2:1).

Ferencváros—Elektromos 2:1 (1:0).

Phöbus—Törekvés 3:1 (2:0).

Szeged—Ujpest 2:2 (0:0).

A táblázat most így fest:

1. Hungária	5	4	1	—	28:6	9
2. Ujpest	5	4	1	—	27:6	9
3. Phöbus	5	4	1	—	18:4	9
4. Ferencváros	5	4	1	—	19:13	9
5. Törekvés	5	3	—	2	16:11	6
6. Nemzeti	5	3	—	2	18:20	6
7. Kispest	4	2	—	2	14:17	4
8. Budafok	4	2	—	2	7:12	4
9. Szürketaxi	5	1	1	3	14:18	3
10. Szeged	5	1	1	3	9:12	3
11. Budai „11”	5	1	—	4	10:18	2
12. Elektromos	3	1	—	2	3:8	2
13. Bocskai	5	—	—	5	3:17	—
14. ETO	5	—	—	5	4:26	—

Belföldi sporteredmények

C) ligában:

Timișoara: Electrica—Politehnica 5:0 (2:0).

Román Kupáért:

Satu-Mare: Osana—Bar Kochba 3:2 (2:1).

Targu-Mures: Monopl—Sodronyipar 1:0 (1:0).

Bistrita: Keramika—KAC (utóbbi lemondta).

Cluj: KMSC—UEC 3:2 (3:2, 2:2, 0:1).

Brad: Mica—NSC (Salonta) 12:0 (4:0).

Ferdinad: Metallsport—Banatul 6:2 (1:0).

Timișoara: Galvani—Csendörök 3:2 (2:2, 2:2).

2:1. Resita: RMTE—LMTE 2:0 (1:0).

Kerületi bajnokságért:

Arad: ATE—Sparta 4:1 (4:0). — Unirea—Asura 2:0 (2:0).

Timișoara: Fortuna—Törekvés Unirea 2:0 (0:0). — ZsSE—Patria 1:1 (1:0).

Jimbolea: Bohn—Hertha 6:1 (2:0).

Cluj: Unirea—Reuniunirea 8:1 (3:0).

Barátságos mérkőzés:

Salonta: Törekvés (Oradea)—Törekvés 2:1 (0:1).

Lévay legyőzte Györköst, Oradea. Saját tud.

Szombaton este bonyolították le a Katolikus Kör nagytermében, a Törekvés rendezésében, Lévay 15 éves jubileumi birkozó versenyét. Az érdekes versenyen nagyszámú közönség vett részt. A jubiláló Lévay győzött a clujai Györkös felett.

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Pénteken kezdi meg előadásait a Thalia-szintársulat Oradeán

A Thalia igazgatósága minden igyekezetével meg akarja hálalni Oradea színpártoló közönségének a mindenkori támogatását és már a pénteki szezonnyitáskor egy olyan nagyszerű újdonsággal kedveskedik a közönségnek, amely még a főszerepben is csemege lenne. Pénteken a mai dívatos operett újdonságok egyik legnagyobb sikerét, a Romantikus asszonyt, Szántó-Szécsényi — Carlo de Fritz ragyogó operett újdonságát mutatja be az operett együttes Solymosán Magda, Sándor Stefi, Jenei János, Homm Pál, Csóka József, Fülöp Sándor, Réthelyi Ödön, Deésy Jenő, Csengeri Aladár a főszerepben. Az operett fővárosi nívóju rendezése és előadása Gróf László érdeme, a zenekart Schreiber Alajos vezényli. A romantikus asszonyt pénteken este 9 órakor, szombaton este 9 órakor, vasárnap délután 6 órakor, vasárnap este 9 órakor, hétfőn este 9 órakor van a színház műsorán mindenkor rendezés helyarákkal.

— **Delila.** Molnár premier kedden este 9 órakor lesz, amikor is Molnár Ferenc legújabb és legnagyobb sikerű vígjátéka, a Delila kerül színpadra Erényi Bóskével a címszerepben. Ez lesz a szezon első prózai újdonsága, amelyre különös becsülettel készült a teljes prózai együttes és az újonnan szerződött drámai rendező Szabados Árpád. A Delila kedden, szerdán és csütörtökön este 9 órakor van műsorán.

FIGYELEM! A színház igazgatósága tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy az előadásokat mindenkor a meghirdetett időpont-

ban pontosan megkezdik, miért is tanácsos minden előadásra a jegyeket már elővételben megvásárolni, hogy az előadás kezdésére mindenki helyét elfoglalja kényelmesen.

A THALIA SZINTÁRSULAT SZEZONNYITÓ MŰSORA:

Pénteken este 9 órakor szezonnyitó díszelőadás: **Romantikus asszony.** Szántó-Szécsényi-Carlo de Fritz ragyogó operett újdonsága. Ragyogó kiállításban, Gróf László rendezésében. Főszerepben: Solymosán Magda, Sándor Stefi, Csóka József, Jenei János, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Réthelyi Ödön Homm Pál, Csengeri Aladár. Karagy: Schreiber Alajos. Rendezés helyarákkal.

Szombaton este 9 órakor: **A romantikus asszony.**

Vasárnap délután 6 órakor: **Romantikus asszony.** Rendezés helyarákkal.

Vasárnap este 9 órakor: **A romantikus asszony.** Rendezés helyarákkal.

Hétfőn este 9 órakor: **A romantikus asszony.** Rendezés helyarákkal.

Kedden este 9 órakor a legújabb világsiker, Molnár Ferenc legszenzációsabb vígjáték újdonsága: **Delila.**

Szerda este 9 órakor: **Delila.**

Csütörtök este 9 órakor: **Delila.**

— **Az összes előadásra a jegyek elővételben máától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11-1-ig, délután 4-6-ig.**

Felavatták Surányi Miklós bronzarcképét, régi kávéházi asztala fölött

Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt a belvárosi utca járókelei nagy tömegben álltak az ismert régi kávéház, a „Central” nagy tükörablakai előtt, mert odabent Jupiter-lámpák tüze izzott: filmfelvétel készült egy megható ünnepségről. A fényezőzők tropikus hevében fekete ruhás baráti kör gyülekezett egy elhagyatott márványasztal köré. Ott volt Harsányi Zsolt, Bethlen Margit grófnő, Angyal Pál egyetemi professzor, Haász Aladár miniszteri tanácsos, Balassa Imre és még sokan mások és ott volt Surányi Miklós övegye, két leánya, valamint Surányi könyvkiadó is, hogy könnyes szemmel nézzék a helyet, amelyen anyai éven át ült a nagy író, barátaitól, tisztelőitől körülveve. Kéky Lajos professzor tartott előkelő hangú beszédet, amely valóságos szellemidézés volt: a közönség elé varázsolta a pesszimista író, a fájdalmas sötétlátású költő nemes és érdekes egyéniségét. Az ő szavai közben hullott le a lepel a szürke márványba foglalt bronzplakettől, amelyben Lányi Dezső szobrász örökítette meg Surányi komoly, merengő arcát. Az emléktáblát öszi-roszák tarka koszorúja és egy nemzetiszin-szalagos kis babérkoszoru viruló zöldje vette körül. A jóbarátok és tisztelők percekig némán tapadtak rá a bronz arcképre, amelyet éppen az asztal fölött illesztettek a falba: a Surányi Miklós asztala fölött, amelyen nem egy remekművének részleteit írta.

Tizenkésztendő magyar tehetség — a zeneakadémiai professorok szerint nagy ígérete a jövőnek. Timişoara. Saját tud. Tizenkét éves tizenkésztendő hegedűművész: nyilván ezt lehet mondani Martzy Mihály tanárnak, a Katolikus Népszövetség banati központi elnökének fiatal leányáról, Martzy Jancsikáról, akinek tehetségéről, bámulatos hegedűjátékáról már ismételtelen is megemlékezünk. A kis Martzy Jancsika most újabb sikereket ért el: a budapesti Zeneművészeti Főiskolán, a Zathureczky Ede elnöklétével működő bizottság előtt kitűnő eredménnyel vizsgázott a nyáron a hegedűtanazsak első akadémiái osztályából, a napokban pedig Molnár dr és Koós zeneakadémiai tanárok előtt a mellékintézetekből is: zongora és zeneelméletből. Ezt a vizsgáját is kitűnő eredménnyel végezte és egyetlen magán-tanuló volt, aki ezt a kitüntető osztályzatot elnyerte. A tanárok, elismert, híres szaktekintélyek, mint a jövő nagy ígéretéről beszélnek a gyermekművész tehetségéről és tudásáról, amely helyes kiképzés mellett egészen kivételes eredményekkel kecsegtet.

1937 tánca: — A szving!

Budapestről írják: Sok embert foglalkoztat a „nagy probléma”: milyen táncok lesznek dívatosak a jövő szezonban. A kérdéshez természetesen Fred Astaire és Ginger Rogers még beleszólhat, akiknek táncos filmjei már néhány esztendő óta irányítják a táncdívatot. A modern szalontánc egyik legjobb pesti tudósa a következőket „jósolja”: — A nagy, charlestonkorabeli táncdívat, sőt táncdívatot óta elfordult az érdeklődés a táncdívtól. Most azonban a tánc újra nagyon dívatban van. Hogy mi lesz a dívatos tánc jövőre? ... Elsősorban is azt kell megállapítanom, hogy az érdeklődés erősen a sztepp felé fordult. A jövő szezon nagy táncdívatja: a szving! Ez a tánc ugyanolyan könnyed ritmusu, mint a sztepp, de a sztepp — mint ezt tudjuk — vagy egyedül táncolják, vagy ketten-hárman egymás mellett, addig a szving társasági szalontánc. A szving alaplépései hasonlítanak a mostandig dívatos táncok lépéseire, de kisebbek és a táncolók inkább körben topognak, mint előre-hátra mozognak. A szving természetesen nem lesz egyeduralgó: dívatban marad még a rumba is, a tangó, a fox-trott, a slow-fox, az angol valcer is.

Székely írók műveit fogadta el előadásra a Thalia szintársulat, Mercurea-Ciuc. Saját tud. Csiby Lajos nevét „Góbé” álnév alatt ismeri az us árolvasó közönség. Találó, idősezerű, mindig mélyenérző irodalmi munkái a székelylakta vidékek sajtójában látnak napvilágot. Feltűnést keltett a „Bolondság az élet” című egyfelvonásos operettje, melynek zenéjét Molnár János szintén gyergyói zeneszerző szerette. Az eredeti darab a mult farsangon került bemutatásra Gheorgheni-ben. A bemutatón igen nagy sikert aratott. Ugy a darab szövege, mint a naagszerű, pattogó, pompás magyaros muzsika osztatlan tetszéssel találkozott. Ezek után természetes, hogy a két fiatal székely szerző előtt nyitva állott a siker útja. Amint most értesülünk, Csiby Lajos, a nemrég elhalt, a székely életet kitűnően ismerő, rendkívül szellemes Szini Lajos (Lajbá) „Nyúszkölés” és az „Özöllő” c. elbeszélései nyomán „Laji furtmulat s egyéb nyúszkölések Kárujjal” címmel székely egyfelvonásos tréfákat írt, melyeket a cluji Magyar Színház előadásra elfogadott és szilveszteri kabaréműsorába felvett. Ugyancsak elfogadta előadásra a már említett „Bolondság az élet” című egyfelvonásos operettet is. Csiby Lajos és Molnár János, a két tehetséges író és muzsikus megmutatta, hogy érvényesülésük ele nem állít gátat a vidéki elszigeteltség

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Egy új télikabát, 2 felöltő, öltönyök, kalapok középtermetű férfira eladók. Oradea, Str. Tichindeal No. 18-a

Egy kovácstűlő 150 kg. eladó. Oradea, Vasile Conta No. 16.

Eladó 160.000 leiért évi 22.000 lei-t jövedelmező 4 lakásos kisebb bérház, szép kerttel. Oradea, Str. Negruzi 15. szám.

Eladó kedvelni való bérházak, magánházak, szőlők, birtokok, telkek. Korts-máros László ingatlan irodája, Oradea, Str. Pasteur-utca 13. Telefon 85.

Singer-varrógép karikahajós eladó. Oradea, Str. Codrilor 11.

Rádió 3+1 lámpás eladó. Oradea, B. Franklin-u. 27.

Mindenféle használt ruhát, ócska holmit, makulatúra papírt, könyveket, stb. vesznek. Hívásra házhoz megyek. Klein, Oradea, Str. Budai Deleanu 2.

Singer varrógép centralbobinost, használt, jó állapotban levőt vesznek. Cimeket a kiadóban leadni kérjük

40 db Rhode Island jérce eladó. Uferbach Ervinné fajbaromfi telepe. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 52. Telefon 138

Eladó egy zongoratók. Oradea, Str. Alexandri No. 32. emelet.

Megvételre keresek: fehér íróasztalt. Eladók: 1 kis márvány- és egy kártyaasztalt. „Mignon” csokoládéház Oradea, Str. Bratianu 2. szám.

Lakás

3 szobás és fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. I. G. Duca No. 23.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba, fürdőszobával, egy vagy két személynék, esetleg teljes ellátással is október 1-re. Ugyanott egy jókarban lévő csikóspor eladó. Oradea, Str. Avarescu No. 37.

Egyszobás szép lakás kiadó novemberre. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 53.

* **Láposy Erszébet zenetanárnő** a legmodernebb pedagógiai alapon tanít kezdő és haladó növendékeket. Speciális ritmus és hallás fejlesztő gyakorlatok. Szakszerű elméleti oktatás. Kamarazene és zenekari órák. Mrésékelt tandíj. Beiratások egész éven át. Oradea, Str. Simeon Stefan 23.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Kiadó kettő szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló udvari lakás. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 32-a.

Kertvárosban, villamos megálló közelében 2 szobás mdoern magánház, október 1-re kiadó. Str. Matei Cantacuzino 60 Oradea. Telefon 802. sz. Dallos.

Kiadó kertés házban 3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re Oradea, Str. Clordas 38. szám.

Kiadó kétszobás, udvari lakás. Oradea, Str. Bra-tianu 61. alatt.

Hűlőféle

Elvesztett a radnai zárándoklaton latinnyelvű kis misszá-lé. Megtalálót kérjük, hogy Római Katolikus plébánia Oradea-Olosig címre portókóztelenesen beküldeni sziveskedjék

Szülősgazdák, érett trágya kapható, Barátkynál, — Oradea, Str. Fabricelor 31. (telefon 760.)

Alkalmazás

Keres főznytudó, szolid mindenlányt éves bizonyítvánnyal gyermek-telen házaspár. Oradea, Str. Pasteur 13. szám.

Mindenes főznyt keresek jó bizonyítvánnyal, október 1-re. Rimanóczy, Oradea, Str. N. Zsiga 47.

Azonnalra keresek egy mindenes lányt, jó bizonyítvánnyal. Oradea, Str. Take Jonescu 41. szám.

Hentesüzletbe kiszolgáló segéd felvétetik Barátkynál, Oradea, Str. Fabricelor 31.

Keresek 13—14 éves kisleányt, félnapos könnyű házi-munkára. Cím a kiadóban.

Mindenes leányt keresünk. Ertekezni lehet Oradea, Episcopul Pavel-utca 24. szám.

Megbízható bejárónő azonnali beépéssel, a délelőtti órákra felvétetik. Oradea, Str. Sztaroveszky 3. alatt.